

PROTOKÓŁ Nr 20-4/2020

z posiedzenia Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska w VIII Kadencji Rady Miasta Gdańska, które odbyło się 5 maja 2020 roku, rozpoczęło się o godz. 15:00 - posiedzenie zdalne w aplikacji Microsoft TEAMS

Obecni: według załączonych list obecności, które stanowią załącznik nr 1, załącznik nr 2 do protokołu.

Na stan siedmiu (7) członków Komisji, w posiedzeniu uczestniczyło siedmiu (7), czyli było quorum do podejmowania prawomocnych opinii, wniosków i innych stanowisk.

Posiedzeniu przewodniczyła Radna Anna Gołędzinowska - Przewodnicząca Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska.

Po stwierdzeniu quorum, otworzyła 20 posiedzenie, powitała zebranych i poinformowała, że porządek obrad został dostarczony radnym w terminie regulaminowym. Porządek stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Ponieważ nie było uwag i wniosków ze strony członków Komisji Przewodnicząca poddała pod głosowanie przyjęcie następującego porządku obrad Komisji:

1. Projekty realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023 - stan wdrażania.

Przedstawiają:

- *Biuro Rozwoju Gdańska, Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska*
- *Wydział Projektów Inwestycyjnych, Pan Marcin Dawidowski- Dyrektor*
- *Przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku*

2. Opinia do sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska za 2019 rok - w zakresie działania Komisji.

Przedstawiają: przedstawiciele Prezydenta Miasta Gdańska

- *Wprowadzenie: Pani Izabela Kuś- Skarbnik Miasta Gdańska, Pani Jolanta Ostaszewska- Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków*
- *Wydział Środowiska, Pan Maciej Lorek - Dyrektor*
- *Wydział Gospodarki Komunalnej- Pan Piotr Kryszewski - Dyrektor*
- *Referat Mobilności Aktywnej, Pan Remigiusz Kitliński -Kierownik*
- *Wydział Projektów Inwestycyjnych, Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor*
- *Biuro Rozwoju Gdańska, Pani Ewa Pielak - Zastępca Dyrektora*
- *Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Pan Grzegorz Sulikowski- Miejski Konserwator Zabytków*
- *Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska - Pan Wiesław Galikowski- Z-ca Dyrektora ds. Planowania i Budżetu*
- *Gdański Zarząd Dróg i Zieleni - Pan Mieczysław Kottowski - Dyrektor*
- *Gdańskie Wody Sp. z o.o. - Pan Ryszard Gajewski- Prezes Zarządu*
- *Zarząd Transportu Miejskiego - Pan Sebastian Zomkowski- Dyrektor*

3. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska - stan wdrażania.

Przedstawiają:

- Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania

4. Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Głosowanie:

Powyższy porządek został przyjęty 7 głosami za- jednogłośnie.

Lista z imiennym głosowaniem przez poszczególnych członków Komisji nad przyjęciem ww. porządku obrad Komisji stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

PUNKT - 1

Projekty realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023 - stan wdrażania.

Przedstawiają:

- *Biuro Rozwoju Gdańska, Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska*
- *Wydział Projektów Inwestycyjnych, Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor*
- *Przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku*

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Zgodnie z tym porządkiem pierwszym punktem naszego dzisiejszego posiedzenia jest omówienie stanu wdrażania projektów w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023. Tutaj zanim poproszę Panią Ewę Pielak o zreferowanie, tylko krótka informacja, którą dostownie przed chwilą dostałam od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, której przedstawiciela zapraszaliśmy do udziału w dzisiejszym posiedzeniu, mianowicie ta instytucja stwierdziła, że w toku ostatniej wymiany korespondencji z jednostkami miejskimi tak naprawdę nie ma już punktów spornych dotyczących rewitalizacji, projektów rewitalizacyjnych tak, że nie będą brali udziału w tym posiedzeniu, ale pozostają otwarci na dalszą współpracę i wspieranie merytoryczne projektów w zakresie rewitalizacji. Pani Dyrektor prosilibym o zreferowanie.

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Dzień dobry. Mam nadzieję, że widzą Państwo prezentację, którą przygotowałam.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak.

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Na początek trochę takiej syntetyki, jeżeli chodzi o projekty rewitalizacyjne. Mamy cztery podobszary rewitalizacji i na każdym podobszarze jeden projekt rewitalizacyjny dofinansowywany z Unii Europejskiej w części inwestycyjnej. I na każdym podobszarze jeden projekt unijny, jeżeli chodzi o część społeczną. Czyli tak naprawdę osiem umów o dofinansowanie projektów.

Jeżeli chodzi o tą część inwestycyjną mamy **28 zadań** inwestycyjnych:

- **Siedem zadań** prowadzą Gdańskie Nieruchomości, m.in. w tych zadaniach są trzy lokale na działania społeczne, to są już zadania zakończone, te lokale działają. Cztery zadania dotyczące remontów budynków mieszkalnych. Gdy mówię o 4 zadaniach mówię o czterech podobszarach, ponieważ łącznie w tych zadaniach jest 46 budynków mieszkalnych komunalnych.
- **Siedemnaście zadań** prowadzi Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska. W tych swoich zadaniach ma 5 budynków na działania społeczne, z czego 2 na chwilę obecną już są zagrożone terminem realizacji. Do szczegółów przejdę za chwilę, gdy przejdę do każdego projektu odrębnie. DRMG prowadzi też 4 zadania drogowe, 8 zadań dotyczących przestrzeni publicznej, z czego 4 wskazujemy, że jest zagrożone terminem wykonania.
- **Cztery zadania** dotyczące Wspólnot Mieszkaniowych. I tutaj znów zadania, czyli 4 podobszary, ale łącznie na tych podobszarach 122 partnerów i to są Wspólnoty Mieszkaniowe, 15 Wspólnot już zakończyło swoje zadania w ramach projektu.

Dodatkowo mamy 12 zadań społecznych:

- **Cztery zadania** - to są zadania podwórkowe podzielone na dwa etapy, pierwszy etap już się zakończył na każdym podobszarze, to były działania w latach 2018-2019. W chwili obecnej będą uruchamiane kolejne etapy, też na każdym podobszarze zostaną zagospodarowane podwórka.
- **Osiem zadań** dotyczących wsparcia społeczności lokalnych, w tym 5 zadań w trakcie realizacji, trzy zadania pozostają do uruchomienia.

Złożyliśmy do tej pory 57 wniosków o płatność do instytucji zarządzającej programem operacyjnym, w tym 3 wnioski są z refundacją dla Gminy Miasta Gdańska na łączną kwotę około 2.600.000 złotych. Jeśli chodzi o tą część społeczną, to zostało złożonych 16 wniosków o płatność. Wnioski o płatność w tej części społecznej idą troszeczkę inaczej, to nie są wnioski refundacyjne. Urząd Marszałkowski zawsze na początku roku wypłaca zaliczkę na realizację projektów społecznych, więc tu na chwilę obecną nie czekamy na żadną refundację.

Odbyło się do tej pory 14 posiedzeń Komitetu Rewitalizacji. Jesteśmy w trakcie zmiany regulaminu działania Komitetu. Były ogłoszone konsultacje. Niestety ze względu na sytuację (Covid-19) zostały te konsultacje odwołane. Planujemy, że pod koniec maja konsultacje dotyczące działania Komitetu Rewitalizacji zostaną wznowione.

I teraz po kolei przechodzimy do projektów. Tu mamy pierwszy podobszar rewitalizacji, tj. podobszar Biskupia Górka Stary Chełm. Na tym podobszarze mamy następujące zadania:

Tak jak Państwo widzą te zadania zaznaczone kolorem czarnym, to są zadania w części inwestycyjnej, a te zaznaczone zielonym kolorem to są zadania w części społecznej.

Remont i adaptacja lokalu na ul. Biskupiej 4. Ten lokal w zeszłym roku został uruchomiony, on już działa.

Realizowane są również w nim działania wspierające społeczność lokalną. Społeczne: Miejsca wsparcia i zajęcia usprawniające dla osób niesamodzielnych. Centrum Wsparcia Seniora - Waga (w realizacji). To oczywiście działania na chwilę obecną prowadzone w sposób zdalny.

Remont i adaptacja budynku przy ul. Styp-Rekowskiego 16 na Starym Chełmie w celu prowadzenia działań społecznych. Na chwilę obecną tutaj mamy już wskazanie zagrożenia terminu. Cały czas nie mamy zakończonej dokumentacji technicznej. Nie mamy też wystąpienia o pozwolenie na budowę. Tutaj zaczyna się robić trudno z czasem. Natomiast tutaj mamy jeszcze bardzo duże szanse na to, że ten budynek zostanie zrealizowany i zostanie zakończony w terminie kwalifikalności wydatków. W tym budynku ma działać fundacja Nova

Wsparcie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi w Centrum Wsparcia Rodziny-Nova (przed uruchomieniem). Te zadania zostaną uruchomione pomimo tego, że budynek jeszcze nie będzie już we wrześniu tego roku. To jest jedno z tych zadań, które czekają na uruchomienie. One będą po prostu prowadzone w innym miejscu. Fundacja NOVA wskazuje, że będą prowadzone w szkole.

Przebudowa ulic Biskupiej, Na Stoku i Salwator oraz ul. Górka wraz z infrastrukturą techniczną. Zadanie bardzo trudne, obecnie jest na końcowym etapie pozyskiwania dokumentacji technicznej. I tutaj to zadanie będzie realizowała Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, ale w porozumieniu z 15 Wspólnotami Mieszkaniowymi. Te wspólnoty chcą iść wspólnym przetargiem, wspólnymi robotami budowlanymi razem z DRMG i na chwilę obecną są negocjowane i podpisywane porozumienia z tymi wspólnotami, żeby te roboty przeprowadzić.

Przebudowa i modernizacja elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem. I tutaj są zarówno budynki komunalne jak i budynki Wspólnot Mieszkaniowych. Jeżeli chodzi o budynki komunalne, tutaj właściwie większość budynków jest już na etapie pozyskiwania pozwoleń na budowę. Trzy budynki jeszcze cały czas są w uzgodnieniach u Konserwatora Zabytków. Jeżeli chodzi o Wspólnoty Mieszkaniowe, to trzy wspólnoty już zakończyły swoje zadania na Biskupiej Górze, więc już pewne efekty na Biskupiej Górze też widać.

Urządzenie przestrzeni publicznej i terenów zieleni przy ul. Biskupiej. Jest to zadanie na tzw. placu pod Neptunem, czyli teren na chwilę obecną niezagospodarowany. To jest teren, na który był ogłoszony konkurs urbanistyczno-architektoniczny. Niestety ten, który zajął pierwsze miejsce, czyli wygrany w

konkursie wycofał się wtedy z negocjacji, został ogłoszony przetarg, ale już w tej chwili jest podpisana umowa i dokumentacja techniczna powstaje. Jest w uzgodnieniach u Konserwatora Zabytków, więc tutaj wszystko idzie w dobrym kierunku.

Urządzenie przestrzeni publicznej i terenów zielonych przy ul. Styp-Rekowskiego. Tutaj mamy etap zamówienia publicznego na roboty budowlane. Właściwie dzisiaj było otwarcie ofert i prawdopodobnie będzie zamówienie rozstrzygane.

Zadanie społeczne. Animacje społeczności lokalnej w przestrzeni dzielnicy w ramach integracji mieszkańców. To są te zadania tzw. podwórkowe, gdzie jeden etap był realizowany przez ostatnie dwa lata. Drugi etap, już mamy rozstrzygnięty konkurs i ten II etap będzie to zadanie trzyletnie.

Podobszar: Dolne Miasto, Plac Wałowy i Stare Przedmieście

I tutaj jakby układ zadań jest mniej więcej ten sam. Oczywiście dotyczy innych miejsc. Najpierw mamy dwa zadania dotyczące przygotowania budynków na działania społeczne. I takim budynkiem będzie budynek przy ul. Królikarnia 13. W tej chwili już jesteśmy na etapie pozwolenia na budowę, ono mamy nadzieję wydane do końca pierwszego półrocza tego roku. Zamówienie na roboty budowlane już właściwie lada chwila powinno się ukazać, a być może nawet już się ukazało. I tu w tym budynku będzie swoje działania prowadziło Mrowisko. Mrowisko już działa, ale w swojej starej lokalizacji, czyli przy ul. Reduta Wyskok 9.

Kolejny lokal na działania społeczne jest przy ul. Radnej 3/2. I ten lokal już został ukończony. Działa w nim Fundacja FOSA od 2019 roku. Zadania są realizowane. Oczywiście, jeżeli mówimy o realizowanych zadaniach społecznych, to one wszystkie są realizowane w sposób zdalny, tylko jedno zadanie w Nowym Porcie, ponieważ ze względu na swoją specyfikę nie mogło być realizowane w sposób zdalny zostało częściowo zawieszono. Działa tam tylko animator społeczny w celu podtrzymania kontaktu z uczestnikami projektu i dla takiej jakby interwencji w sytuacjach kryzysowych.

Jeżeli chodzi o kolejne zadanie, to jest to zadanie **Zagospodarowanie Placu Wałowego wraz z przebudową dróg i infrastruktury podziemnej**. I tu jest też zadanie konkursowe. Niestety negocjacje z wygranym w konkursie nie przyniosły skutku i w tej chwili mamy decyzję o uruchomieniu zwykłego przetargu na pozyskanie dokumentacji technicznej.

Zagospodarowanie terenu Opływu Motławy wraz z bastionami. I tutaj już wskazujemy, mamy zagrożenie terminu. Bardzo dużo uwag miał Wojewódzki Konserwator Zabytków do tego projektu, łącznie z tym, że właściwie nie zgodził się tam na nic, ani na jakby utwardzenie dodatkowych ścieżek, ani na oświetlenie jakie było proponowane. Wskazał, że należy wykonać analizę historyczną. Ta analiza jest wykonywana przez Miejskiego Konserwatora Zabytków. No tutaj po prostu musimy czekać na to aż Konserwator, czekać w cudzysłowie, bo oczywiście działamy, ale musimy czekać na ta analizę, przedstawić ją Konserwatorowi Wojewódzkiemu i tu procedujemy to zadanie. Natomiast prawdopodobnie to zadanie zostanie podzielone na etapy z tego względu, że na Bastionach Św.

Gertrudy i Bastionie Żubr wskazano osuwanie się gruntu i prawdopodobnie te dwa bastiony zostaną z tego zadania wyłączone, ponieważ jakby budżet przewidziany na realizację tego zadania niestety nie obejmuje zabezpieczenia osuwisk.

Modernizacja i remonty elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem. Budynki mieszkalne, oczywiście zarówno wspólnotowe jak i komunalne. I tutaj najwięcej budynków, jeśli chodzi o wspólnoty mieszkaniowe zostało zakończone, bo aż 9 na chwilę obecną z całości projektu.

Przebudowa i modernizacja dróg i infrastruktury podziemnej wraz z zagospodarowaniem terenu. Tutaj tak naprawdę mamy trzy zadania, z czego dwa będą realizowane wspólnie. I tutaj mówimy o kwartale ulic Chłodna, Sempołowskiej, Królikarnia plus na chwilę obecną odrębne zadanie, ale realizowane będzie, jeśli chodzi o roboty budowlane wspólnie plus Reduta Dzik i drugie zadanie Przyokopowa, Polna Wierzbowa. Na chwilę obecną uzyskujemy pozwolenia na budowę, natomiast jeśli chodzi o Redutę Dzik tutaj cały czas jest pozyskiwana dokumentacja techniczna z tego względu to zadanie razem z Chłodną, Sempołowską i Królikarnią musi poczekać na realizację do momentu aż ta dokumentacja techniczna dla Reduty Dzik będzie przygotowana.

Zadanie podwórkowe. Tak jak przy wszystkich projektach, więc już nie będę powtarzać.

Podobszar Oruni.

Tutaj zaczynamy od budynków na działania społeczne. Pierwszy budynek, który sprawia nam duży problem, jeżeli chodzi o procedowanie pozwolenia na budowę, właściwie uzgodnień dokumentacji technicznej, budynek przy ul. Dworcowej 11, czyli tak naprawdę budowa od podstaw nowego domu sąsiedzkiego na Oruni, który jest zadaniem właściwie podstawowym dla tego projektu. Niestety nie uzyskało pozwolenia wodno-prawnego od Polskich Wód. Dostaliśmy decyzję odmowną. W tej chwili jest złożone odwołanie. Dzisiaj dostaliśmy informację, że przewidywany termin rozpatrzenia naszego odwołania jest na 1 czerwiec 2020 roku. Generalnie Polskie Wody wskazują, że teren, tak działka, gdzie chcielibyśmy, żeby powstał dom sąsiedzki jest częściowo wskazana na mapach zagrożenia powodziowego jako teren o szczególnym zagrożeniu powodziowym i oni niestety zgody na budowę budynku w tym miejscu nie mogą pozwolić. Niestety te mapy wskazują tak naprawdę bardzo dużą część Oruni jako właśnie tereny szczególnego zagrożenia powodzią. Wychodzi z interpretacji Polskich Wód, że właściwie na Oruni niewiele da się zrobić, niewiele da się wybudować, jeśli chodzi o budynki jakiegokolwiek. W tym budynku mają się wydarzyć dwa działania, jeżeli chodzi oczywiście o rewitalizację. Projekty rewitalizacyjne, dwa zadania społeczne, oczywiście też inne zadania z innych projektów. Te zadania jeszcze, jeśli chodzi o te rewitalizacyjne, one nie zostały jeszcze uruchomione, przewidywany jest styczeń 2021, więc jeżeli zostaną uruchomione, to po prostu w innym miejscu.

Ale też jest dobra wiadomość. Jest rozstrzygany w tej chwili przetarg na roboty budowlane na Ratusz. Otwarcie ofert nastąpiło już prawie miesiąc temu. Umowa do tej pory nie jest podpisana, natomiast w maju już powinna być podpisana, więc to jest taka dobra wiadomość, że w tym I półroczu mamy nadzieję te roboty budowlane w Ratuszu rozpoczną.

Rewaloryzacja „Rynku Oruńskiego” wraz z przebudową układu drogowego i infrastrukturą techniczną. Znów zadanie konkursowe, wiele uwag Konserwatora Zabytków co do pracy konkursowej. Wykonawca nie chce podjąć negocjacji z Dyrekcją Rozbudowy Miasta Gdańska, dopóki się nie spotka z Konserwatorem Zabytków, a Konserwator Zabytków obecnie oczywiście nie spotyka się z nikim, więc tutaj też jest niestety zagrożenie terminu. Prawdopodobnie zakończy się to tym, że wykonawca się wycofa z realizacji tej dokumentacji technicznej i też prawdopodobnie będzie ogłaszany zwykły przetarg na wykonanie tej dokumentacji.

Kompleksowe zagospodarowanie lokalnych przestrzeni publicznych. Mówimy tu o Parku przy ul. Związkowej, o skwerze przy ul. Gościnnej. Tutaj też dobra wiadomość, przetarg jeszcze nie został rozstrzygnięty, natomiast zostały otwarte oferty i najniższa z nich nawet mieści się w budżecie. Na chwilę obecną to jest chyba jedyne zadanie, które zmieściło się w przewidywanym budżecie, więc tutaj jakby nie widzimy zagrożenia, że ten przetarg nie zostanie rozstrzygnięty.

Modernizacja i przebudowa elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem. Oczywiście budynki komunalne, budynki wspólnotowe. Na chwilę obecną chyba tylko 2 budynki zostały wykonane. I oczywiście też zadanie podwórkowe.

Podobszar Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście. I tutaj też układ ten sam, czyli

Przebudowa i modernizacja budynku przy ul. Floriańskiej 3- Klubu Aktywnego Mieszkańca. I tu chyba najlepsza wiadomość. Z tych wszystkich budynków, które powstają, bo zadanie już jest realizowane i ma się zakończyć w lipcu tego roku. Działania w tym budynku ma prowadzić Fundacja „Społecznie bezpieczni”. To zadanie już jest realizowane i to jest właśnie jedno z tych zadań, ze względu na to, że były to zadania dedykowane dla matek z dziećmi, wiadomo, że one, no niekoniecznie mogą się odbywać zdalnie, ponieważ matki nie są w stanie opiekować się jednocześnie zdalnie uczestniczyć w jakichkolwiek zajęciach, więc wszystkie wskazały, że będą utrzymywać kontakt, ale nie w takim zakresie w jakim mogłoby być zadanie realizowane, stąd też zawieszenie części działań.

Remont lokalu przy ul. Na Zaspę 53 na potrzeby świadczenia usług społecznych skierowanych do młodzieży i ich środowiska. To zadanie przez Gdańskie Nieruchomości zostało zakończone. Wsparcie w tym lokalu działa już od 2019 roku, oczywiście obecnie w formie zdalnej.

Przebudowa placu przy przystani promowej. To jest zadanie konkursowe. Tutaj DRMG wskazuje, że jest na końcowym etapie negocjacji, jeszcze przed podpisaniem umowy na wykonanie dokumentacji technicznej. Natomiast jest to chyba jedyne zadanie z tych zadań konkursowych, które ma szansę na podpisanie umowy z wygranym w konkursie.

Zagospodarowanie parku na Szańcu Zachodnim wzdłuż nabrzeży Martwej Wisły. Tutaj już wiemy, że najprawdopodobniej tego zadania nie uda się zrealizować w projekcie rewitalizacji ze względu na właśnie uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska.

Modernizacja i przebudowa elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem. Tutaj znowu mamy budynki komunalne i wspólnotowe. Dwie wspólnoty zakończyły swoje działania. Natomiast, jeżeli chodzi o budynki komunalne, na chwilę obecną jest końcowy etap pozyskiwania dokumentacji technicznej.

Przebudowa i modernizacja dróg i infrastruktury podziemnej części ul. Góreckiego, Strajku Dokerów, Wilków Morskich. Tutaj zostały ogłoszone, bądź też lada chwila zostaną ogłoszone zamówienia na roboty budowlane. I tutaj też to zadanie ma szansę ruszyć jeszcze w tym roku. Zadanie podwórkowe, czyli tak jak we wszystkich innych projektach. Pierwszy etap zakończony, drugi właściwie konkurs został rozstrzygnięty, jeszcze nie podpisaliśmy umów z organizacjami pozarządowymi, ale już jesteśmy po konkursie.

I to jest właściwie tyle w tym temacie. Jeśli mają Państwo jakieś pytania, to słucham.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Jeżeli ktoś z Państwa chciałby zabrać głos, to bardzo proszę, tu jest takie okno czatu, już w większości Państwa doskonale znany. Przypominam porządkowo, ponieważ wiem, że też mamy kilku gości obserwujących nasze posiedzenie. Oddaję głos Radnej Kamili Błaszczak

Radna Kamila Błaszczak- członek Komisji

Dziękuję bardzo. Mam właściwie pytania odnośnie trzech tych zagrożonych punktów w ramach rewitalizacji. Pierwsze, jeśli chodzi o ten budynek przy ul. Styp-Rekowskiego, to co tak naprawdę musi się stać, żeby się udało zmieścić w tym terminie? Czy jest jakiś plan B i co się stanie, jakie są konsekwencje tego, jeżeli nie uda się zmieścić w założonym terminie?

Odnośnie Placu Wałowego podobne pytanie. Czy rozpoczęcie tej procedury przetargowej, jak ona mocno wpływa na zagrożenie tego terminu i również to, jakie są plany? Plan B i co musi się stać, żeby się udało?

Odnośnie Optywu Motławy, to tu najcięższa sytuacja z tego co rozumiem. Jaki jest nieprzekraczalny termin tych uzgodnień, nowych projektów, żeby to udało się spiąć w całość? Dziękuję bardzo.

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Przepraszam bardzo, ale na chwilę mi przerwało i nie usłyszałam pytania odnośnie Optywu Motławy. Mam rozumieć, że cały czas pyta pani o to, co w poprzednich zadaniach?

Radna Kamila Błaszczak- członek Komisji

Tak. chodzi o ten nieprzekraczalny termin, tak, żeby to miało sens realizować dalej, bo w tej chwili rozumiem, że czekamy na konserwatora i ile możemy czekać tak naprawdę na tą opinię?

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Może zacznę od końca. Jeżeli chodzi o Optyw Motławy, tu na chwilę obecną sytuacja jest o tyle dobra, że właściwie dokumentacja techniczna już istnieje. Trzeba ją uzgodnić po prostu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Już oczywiście były pewne uzgodnienia, było kilka spotkań z Konserwatorem Zabytków. Niestety tam była, no dosyć trudna sytuacja personalna u konserwatora, że to zadanie gdzieś tam leżało u nich odłogiem i na chwilę obecną po prostu musimy poczekać na to co w analizie przedstawi Miejski Konserwator Zabytków. Ale tutaj jeszcze jestem, że tak powiem dobrej myśli.

Jeśli chodzi o Plac Wałowy. Przetarg, o ile nam przesunie termin? Tak naprawdę przygotowanie, przeprowadzenie przetargu, wyłonienie, to jest kwestia trzech, czterech miesięcy o ile wszystko dobrze idzie, tzn., jeżeli zgłaszają się wykonawcy, to jest raz, a dwa co jest dosyć istotne, jeżeli kwota nie przekracza albo nieznacznie przekracza założony budżet. Stąd też tutaj, jeśli chodzi o to zadanie, jeszcze nie mając nawet podpisanej umowy na dokumentację techniczną, a z doświadczenia wiemy, że powstawanie dokumentacji technicznej w rejonach objętych ochroną konserwatorską, no jest niestety trudne. Przykładem jest Optyw Motławy, który tak właściwie już chyba dwa lata powstaje, albo ponad dwa lata i był przekonsultowany parokrotnie z mieszkańcami i na końcowym etapie nagle się okazało, że coś jest jeszcze nie tak. został zresztą przekonsultowany też z Miejskim Konserwatorem Zabytków, ponieważ gdy zaczynaliśmy działania rewitalizacyjne na tych obszarach, to one w większości były pod opieką Miejskiego Konserwatora Zabytków i tak naprawdę te wszystkie wytyczne, które żeśmy uzyskali od MKZ dla Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nie mają żadnego znaczenia, więc w niektórych przypadkach zaczynamy od początku. No i tutaj, jeżeli nie mamy nawet umowy na powstanie dokumentacji technicznej, a wiemy, że ta dokumentacja techniczna może powstawać dwa lata, no to jest ciężko w tej chwili powiedzieć, czy my tak naprawdę w tym terminie się zmieścimy. Optyw Motławy jest o tyle szczęśliwy, że ta dokumentacja istnieje, jedynie może podlegać pewnym zmianom, więc tu nie ma problemu, aż tak dużego oczywiście, bo problem mamy taki, że po prostu wszystkie projekty rewitalizacyjne powinny zostać zrealizowane, zakończone do czerwca 2023 roku, więc mamy tak naprawdę rok 2020, 2021, 2022 i połowę roku 2023, no to mamy 3,5 roku na zrealizowanie.

Jeżeli chodzi o Styp- Rekowskiego. Tutaj zagrożenie terminu jest takie, że właściwie te działania powinny się rozpocząć we wrześniu, te działania, które są tam zaplanowane, natomiast dla powstania samego budynku jakby też zagrożenia na chwilę obecną w realizacji nie widzę. Sytuacja o tyle trudna, że tam wykonawca dokumentacji technicznej, ten który ma umowę z Dyрекcją Rozbudowy Miasta Gdańska podpisaną złożył tą dokumentację. Ona właściwie jest przez DRMG przyjęta, ale tylko w wersji elektronicznej. DRMG ma problem z uzyskaniem takiej umownej wersji, obowiązującej wersji papierowej. Tej wersji papierowej do tej pory jeszcze nie złożył. A druga rzecz. Ten budynek niestety jest w takiej sytuacji dosyć trudnej do procedowania, ponieważ tak naprawdę to jest Wspólnota Mieszkaniowa. Tam sytuacja jest taka, że właścicielem 92% tej wspólnoty jest Gmina Miasta Gdańska, a 8% należy do właściciela prywatnego. W trakcie powstawania dokumentacji technicznej okazało się, że stropy są w takim stanie, że właściwie trzeba wyremontować ten budynek kompleksowo łącznie z tym, żeby wymienić stropy. No i się okazało, że niestety ten właściciel nie może w tym

budynku przebywać podczas robót budowlanych, więc my cały czas prowadzimy z nim rozmowy na temat tego w jaki sposób w ogóle wykonać to zadanie, ponieważ ta czteroosobowa rodzina nie może tam przebywać podczas robót budowlanych. Tutaj daliśmy trzy propozycje. Pierwsza propozycja tj. prowadzimy rozmowy w kierunku wykupu tego mieszkania na rzecz Gminy Miasta Gdańska. Druga propozycja, jeżeli pierwsza propozycja nie zostanie przyjęta przez właściciela jest taka, że będziemy musieli go wyprowadzić na czas prowadzenia robót budowlanych, zapewnić mieszkanie a potem wprowadzić z powrotem. Trzecia propozycja, która też jest brana pod uwagę wiąże się też z całkowitym na stałe opuszczeniem tego budynku, ale nie jest to jako sprzedaż tylko wymiana własność za własność, co też jest możliwe w pewnych sytuacjach. Właściciel jeszcze nie podjął decyzji, w którą stronę idzie, dlatego te negocjacje się tutaj też troszeczkę na ten termin rozpoczęcia robót budowlanych wpływają. Natomiast trzeba powiedzieć jasno, że dopóki nie mamy pełnej dokumentacji, dopóki nie mamy złożonego wniosku o pozwolenie na budowę, no to właściwie sama decyzja właściciela nam nic nie da, bo jakby podstawą prowadzenia robót budowlanych jest pozwolenie na budowę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Głos zabierze Radny Waldemar Jaroszewicz

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Dwie sprawy. Pierwsza to oczywiście Szaniec Zachodni. Zrozumiałem z pisma, które Pani Przewodnicząca przeczytała, że RDOŚ ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

To był telefon, dosłownie przed godziną, to nie było pismo.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Dobrze. Rozumiem, że żadnych kwestii spornych, jeżeli chodzi o remediacje na terenie Szańca Zachodniego nie ma. To znaczy, one zostały zaakceptowane, bo ja wiem, że do końca lutego wpłynęło do was (Biuro Rozwoju Gdańska) pismo dotyczące remediacji, wiem, że ono było przez inwestora bardzo obszerne i debatowano nad tym, przypuszczam, że długo, jak zrozumiałem z tego telefonu, bo Pani Przewodnicząca powiedziała, że to pismo z jakąś opinią wpłynęło do was, gdzie niestety już jest po terminie i nie da się tego zrealizować z funduszy unijnych, ale chciałbym wiedzieć jedną rzecz. Nie ma już żadnego sporu, jeśli chodzi o sposób remediacji, bo to jest chyba najistotniejsza rzecz w tej kwestii i sposobu zagospodarowania tego terenu. To jest jedno pytanie.

Drugie pytanie, jeśli chodzi o realizację placu przy przystani promowej. Czy ta inwestycja, którą w tej chwili prowadzi Port nie będzie przeszkodą realizacji tego zadania, czy trzeba będzie czekać aż ta inwestycja Portu się skończy, bo w tym samym terenie będą dwie inwestycje. Czy to w jakiś sposób będzie wpływało, czy to jest niezależne i nie ma problemu?

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Jeśli chodzi o Szaniec Zachodni, szczerze mówiąc troszeczkę się zdziwiłam tym co Pani Przewodnicząca powiedziała, albo tym jaką informację uzyskała od RDOŚ dzisiaj, dlatego, że ostatnie pismo jakie ja otrzymałam od nich do DRMG, właściwie

wskazuje na to, że oni się nie zgadzają na ten sposób remediacji, który byłby możliwy dla nas do realizacji na chwilę obecną. To jest jakby jedna rzecz, a druga rzecz, że wskazują w tym piśmie, że wezwą Gminę Miasta Gdańska do tego by usunęła pozostałości, które są po byłej stacji paliwowej. Czyli tak naprawdę przypuszczam, że są to jakieś pozostałości zbiorników podziemnych. Dlatego też nie wiem co RDOŚ miała tutaj na myśli mówiąc, że nie ma żadnych kwestii spornych, no bo po otrzymaniu tego pisma po prostu dla nas sytuacja stała się jasna, że po prostu nie zgodzili się na nasz sposób remediacji i jakby cokolwiek byśmy zaproponowali innego, no jakby przewyższa zupełnie koszty jakie mamy zaplanowane.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Przepraszam, tylko dopowiem. To o czym Pani mówi dotyczy to pierwszego pisma, które było pod koniec stycznia z RDOŚ wysłane i ta odpowiedź na początku lutego i do końca lutego była prośba o precyzyjne przestanie metody remediacji i z tego co wiem, bo dzwoniłem do RDOŚ, bo sam jestem zainteresowany tym, żeby to w końcu doszło do skutku i mi powiedziano, że do końca lutego wpłynęła od inwestora, wpłynęła bardzo obszerna informacja o sposobie zagospodarowania i remediacji, która ma inwestor przeprowadzić, dlatego jestem trochę zdziwiony tymi informacjami, które w tej chwili uzyskuję, bo ja zrozumiałem Panią Przewodniczącą i tak jak RDOŚ odpowiedział, że nie ma konfliktów, że ta opinia wpłynęła już i przynajmniej w jakimś sensie została ta propozycja inwestora, tego wykonawcy, która miał tą remediację wykonać zaakceptowano.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Jestem w trudnej sytuacji, ponieważ tak naprawdę dysponuję tylko przekazem słownym, nie widziałam tej dokumentacji. Natomiast jest z nami Pan Dyrektor Dawidowski i tutaj myślę, że będzie mógł coś uzupełnić w tej sprawie.

Pan Marcin Dawidowski- Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Witam serdecznie. Szanowni Państwo. Jeśli chodzi o RDOŚ, to sytuacja jest następująca. Taka jak mówi Pan Radny w kwestii stanowisk składanych na koniec lutego, tym inwestorem jest również miasto, czy w ogóle jest miasto, reprezentowane przez Dyрекcję Rozbudowy Miasta Gdańska, która prowadzi już wielomiesięczną dyskusję z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Wcześniej mieliśmy przygotowane dokumenty do remediacji. Jesteśmy jako miasto w trakcie konsultowania w RDOŚ tych dokumentów, przesuwają się terminy. Państwo, poprzez Panią Przewodniczącą już kilkakrotnie prosili o możliwość spotkania z RDOŚ na Komisji. Te możliwości przesuwają się, głównie z powodu toczącego się jakby postępowania i faktycznie na koniec lutego DRMG przestało obszerne wyjaśnienia sporządzone przez biuro projektowe. Teraz DRMG wysyłało na koniec marca kolejne wyjaśnienia. RDOŚ obiecał, że do końca kwietnia zajmie stanowisko oficjalne. Tego stanowiska do dzisiaj nie mamy. Biuro Rady wysłało zaproszenie do RDOŚ. W dzisiejszych czasach jest to oczywiście trudniejsze, ale wysłano zaproszenie e Puapem. Mieliśmy informację, że Pan Dyrektor RDOŚ osobiście czeka na to pismo i osobiście podejmie decyzję o uczestnictwie. Jeszcze dzisiaj z Biurem Rady byliśmy na łączach, żeby Komisja miała możliwość posłuchania RDOŚ. Dostaliśmy różne informacje, ale ja bazuję na tej ostatniej, o której mówiła Pani Przewodnicząca, że RDOŚ nie weźmie udziału, bo uważa, że jest z nami w toku jakby pozytywnego zakończenia sprawy. Dobrze, tylko według mnie mamy dwa różne spojrzenia na tą sytuację. Pozytywne zakończenie sprawy oznacza zapewne

według RDOŚ określenie wszystkich niezbędnych oczekiwań, bo to nie jest, trzeba sobie powiedzieć, nie chciałbym precyzyjnie prawnie się wypowiadać, ale etap, na którym jesteśmy z RDOŚ, jest to etap nie decyzji administracyjnych tylko pewnego rodzaju konsultacji wokół tych dokumentów. W ramach tych opinii, myśmy po przygotowaniu wszystkich materiałów przedłożyli RDOŚ trzy co najmniej, jeśli dobrze pamiętam warianty zajęcia się sprawą, i sygnalizowaliśmy od samego początku, że bardzo ważną rolę będzie tu grał zakres rzeczowy i czas. i teraz chodzi generalnie o to, że tu w tym projekcie europejskim najprawdopodobniej tracimy już możliwość zrealizowania tego przedsięwzięcia jako zadania będącego jednym z komponentów rewitalizacji tej dzielnicy. To chyba trzeba sobie już powiedzieć, bo w przypadku nie tylko Szańca, wszystkich zadań, o których była dzisiaj mowa. W projektach europejskich z tytułu Covid-19 i innych różnych utrudnień zapewne będziemy mogli rozmawiać o przesuwaniu czasu na realizację projektów europejskich. Natomiast może być kłopot, bo tego przesunięcia nie można zrobić nie wiadomo na jak długo, ale zakładamy tutaj przychyłność instytucji w tym przypadku pośredniczącej jaką jest Urząd Marszałkowski. Natomiast pytanie z jakim terminem zgłosimy się ostatecznym, bo może być nieakceptowalny krótko mówiąc, bo wyjdzie poza wszelkie ramy rozliczenia.

Z drugiej strony to nad czym będziemy rozmawiać, też z instytucją pośredniczącą to kwestia wyrażenia zgody na zmniejszenie zakresu rzeczowego projektu, jego wskaźników produktu, rezultatu. To nie tylko chodzi o rewitalizację. Dzisiaj mówimy o rewitalizacji, więc na niej się skupiamy, ponieważ to co czujemy, że będziemy musieli się z tym zmierzyć to to, że w tej nietypowej sytuacji projekt europejski nie będzie realizował wszystkich wskaźników produktu i rezultatów, w związku z tym będzie pytanie, czy to się skończy ograniczeniem środków unijnych i do tego projektu tak już skąpych, bo projekty rosną bardzo mocno, dofinansowanie się nie zmienia, bo przypomnę jest to projekt ZIT-owy, w którym dostaliśmy trochę środki z klucza, tak jak wszystkim w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych, czyli w obszarze metropolitalnym szeroko rozumianym. I może się tak skończyć, że nie tylko nie otrzymamy środków unijnych, ale będziemy też w części musieli te środki mieć pomniejszone, co jest dużym wyzwaniem, ale o tym później, bo my w tej chwili prowadzimy intensywne analizy sytuacji, i to co Pani Dyrektor Ewa Pielak przedstawiała, to też jest kwestia ostatecznych wyników gdzie nam się uda te przetargi rozstrzygnąć, podpisać, zmieścić w środkach i de facto podejść za kilka pewnie miesięcy do Urzędu Marszałkowskiego z takim stanem na dany dzień i próbą rozstrzygnięcia.

Wracając do Szańca. Uważam, że jesteśmy w takiej sytuacji, w której nasze sygnały, które wysyłaliśmy do RDOŚ mówiące o tym, że my jesteśmy skłonni zająć się tą przestrzenią w sposób jakby profesjonalny, wynikający z przepisów, ale zwracamy uwagę, że na wszystkie możliwości, które tam są, łącznie na najbardziej skrajną, łącznie z wymianą gruntu jaki tam jest, które wychodziło, mogę się pomylić o parę milionów, ale ponad 30 milionów złotych taki wariant był szacowany bardzo z grubsza. Mówiliśmy jednak jeszcze o wariantach właśnie mniejszych, te które do RDOŚ poszły, czy z częściowym uzupełnieniem gruntu, czy już mówiąc niefachowo, żeby pozwolić dalej tej przestrzeni się oczyszczać, bo ona to robi tą przestrzeń. W 2004 roku, kiedy oficjalnie bazę paliwową tam zamknięto i tam zrobiono te ówczesne wyniki badań, do dzisiaj ta sytuacja się poprawia. Tutaj by fachowo Dyrektor Lorek się wypowiedział, ale następuje to oczyszczenie. Może nie w takim tempie jak byśmy chcieli wszyscy, ale następuje. Ta remediacja miała

pokazać trzy możliwości dojścia. Do przyspieszenia tego oczyszczania, ale też nie przeszkadzania w tym procesie. Ale i ten teren mógłby zostać w efekcie powyższego, z jednej strony dwa w jednym mielibyśmy. Oczyszczenie tego terenu, dalsze pozwolenie jego samooczyszczania i możliwość wpuszczenia tam mieszkańców oficjalnego poprzez przestrzeń zagospodarowaną, czyli spełniamy warunek w rewitalizacji. No i teraz wychodzi na to, że najprawdopodobniej nie uda nam się w projekcie rewitalizacyjnym tego osiągnąć. Te ostatnie uzgodnienia i rozmowy z RDOŚ, które być może RDOŚ traktuje jakby to w kategoriach, że zmierzamy do wspólnego mianownika. Natomiast one są jednak na skutek wytycznych RDOŚ, co znaczy, że rośnie nam wartość tego projektu. My możemy stanąć przed taką wizją, że jeżeli my mówimy, że zaczniemy remediacje, pierwszą fazę przeprowadzimy ją przez 2, 3 lata i wtedy będziemy przez 5 lat monitorować sytuację, to my lądujemy w 2027 roku, czyli zdecydowanie poza wszystkimi wskaźnikami czasowymi. I nie mówimy, że ten projekt teraz idzie na jakąś półkę, broń boże. Natomiast zwiększa się trudność dla tego zadania, dlatego bezpośrednio, dlatego dla tej remediacji, ponieważ, po pierwsze rosną jego koszty, po drugie, jeśli nie w rewitalizacji, to będziemy szukali jako służby miejskie źródeł finansowania, bo remediacje same z siebie miały zawsze szanse na różne finansowania, ale jak przyszło co do czego, no to tak niekoniecznie można było to dofinansowanie dostać. Wobec tego, gdy my z RDOŚ się porozumiemy i ostatecznie będzie kształt tej remediacji, wydaje mi się, że większy niż przewidywaliśmy zdecydowanie. Tam w projekcie, z tego co pamiętam jest około 6 milionów całości przedsięwzięcia, a wtedy te remediacje wychodzą większe, będą większe koszty, dzisiaj nie umiemy ich podać, bo oczywiście po wytycznych RDOŚ będą dalsze projektowania. I teraz cała rzecz polega na tym, żebyśmy szukali źródeł finansowania dla tej remediacji. Może to będą środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, trudno nam dzisiaj powiedzieć, ale ten projekt nam się wymyka z rewitalizacji, czyli szansy, którą miał na finansowanie. I nie mówię o tym w kategoriach jakichś pretensji do RDOŚ.

My się cieszymy, że to zmierza w końcu do uzgodnienia, ale też stawiamy sprawę jasno. Jeżeli pójdziemy w ten zakres, o którym mówi RDOŚ, to odsuwa ten projekt w czasie. Niestety nie będzie on przedsięwzięciem rewitalizacyjnym wówczas, nie możemy też dać żadnego zamiennika za niego. To jest największa trudność dla nas, trudno nam się z tym pogodzić. Z Panią Dyrektorką Ewą tutaj wielokrotnie badaliśmy wszystkie możliwe jakby sytuacje zamiany, ale nie mamy nawet z czym pójść, żeby wymienić rzeczowo jeden do jednego, dopuszczenie jakby tej przestrzeni w Szańcu dla mieszkańców, a w to miejsce dać jakiś inny zamiennik, bo czekamy jeszcze parę lat. No niestety będzie tak, że będziemy jeszcze parę lat czekali na Szaniec, ale najprawdopodobniej nie będzie on w rewitalizacji. Do tego zmierza wynik tych wszystkich ustaleń. Podsumowując mój przydługi wywód z tej sytuacji, wydaje mi się, że my dojdziemy do pewnej poprawności, natomiast umknie nam szansa realizacji tego w rewitalizacji. Odsunie nam się to w czasie, bo będziemy musieli szukać źródeł finansowania na to przedsięwzięcie w innym miejscu. Trudno mi jest dzisiaj zadeklarować w jakich latach ten projekt „Szańcowy” będzie realizowany. Będzie zaprogramowany, na pewno będzie dobrze przygotowany, natomiast trudno dzisiaj określić czas jego realizacji. Bardzo nam na tym zależy, więc jakby cieszymy się chociaż z tego etapu, ale też mówimy wyraźnie, no niestety pewne szanse utracimy, ale nie poddamy się.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję Panie Dyrektorze. Myślę, że jest to moment i projekt ważny dla wszystkich miłośników Gdańska. Widzę, że Dyrektor Lorek włączył się w dyskusję. Jeżeli mogłabym prosić Pana Dyrektora jeszcze właśnie o uzupełnienie techniczne powiedziałabym tej informacji na temat remediacji.

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Tak. Myśmy jako wydział robili ten temat chyba naście lat temu jak dobrze pamiętam. Tam wnioskowaliśmy o przejęcie tego od byłej stacji CPN. Temat jest nam dobrze znany i analizowaliśmy, że jest warty przejęcia dla miasta. Niestety proces decyzyjny już jest tak długi, że po prostu nie ma sensu na co czekać. Uważam, że ta remediacja, ten wariant, który był. Takie trzy warianty były robione i w naszej opinii, ja się nie przychyliam do tej opinii, że wymiana gruntu całego jest uzasadniona. Tym bardziej, że nie stanowi ten grunt zagrożenia dla wód dzisiaj i dla środowiska, które obok występuje. Wiem o tym doskonale, że np. osady wód portowych są bardziej zanieczyszczone niż ten grunt i trzeba troszeczkę ważyć niektóre rzeczy, żeby lepiej przyspieszyć proces remediacji takiego terenu niż po prostu odkładać tą decyzję w nieskończoność, bo czas minie a możliwości finansowe przeminą. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Do głosu zgłaszała się kolejno Pani Radna Katarzyna Czerniewska

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo. Dziękuję bardzo za tą prezentację i miałabym prośbę, żeby przestać tę prezentację dla radnych. Chciałabym dopytać Panią Dyrektor o Biskupią Górkę. Wspomniała Pani o zadaniu „Przebudowa ulic Biskupiej, Na Stoku i Salwator oraz ul. Górka wraz z infrastrukturą techniczną”, i wspomniała Pani, że jest to bardzo trudne zadanie. Z czego wynikają te trudności? Czy z tego, że tam wiele podmiotów w to jest włączonych, bo tam była mowa o 15 wspólnotach, czy tam są jeszcze jakieś techniczne trudności? Jak bym mogła tutaj prosić o rozwinięcie, to będę wdzięczna. Druga rzecz. Rejon Optywu Motławy i Bastiony, czyli jakie dalsze losy tych bastionów, jeśli zajdzie taka potrzeba, żeby je wyłączyć z tego projektu ze względu na to ryzyko osuwisk i ze względu na to, że te koszty wzrosłyby na tyle dużo, że taka konieczność by zachodziła, to co dalej z tymi bastionami? Dziękuję bardzo.

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Mam tylko takie pytanie do Pani Przewodniczącej, ponieważ nie odpowiedziałam jeszcze na drugie pytanie Pana Jaroszewicza dotyczące placu nadwodnego, więc może jeszcze na chwilę wrócę do Nowego Portu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo proszę.

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Jeżeli chodzi o plac nadwodny i to co się dzieje w tej chwili, czyli przez Zarząd Portu realizowana inwestycja. Oczywiście jeszcze jesteśmy przed podpisaniem umowy na dokumentację techniczną i jakby jednym z wytycznych, zarówno do

konkursu jak i do tej umowy było to, że dokumentacja ma iść w zgodzie z tą dokumentacją, która już jest i jest realizowana właśnie przez Zarząd Portu. My jesteśmy na innych troszeczkę działkach niż Zarząd Portu. Od samego początku wiemy, że wchodzimy bardzo blisko w ich teren. Nawet staraliśmy się wynegocjować z nimi troszeczkę zmiany ich projektu, ponieważ ich projekt zakłada przeprowadzenie drogi technicznej przez środek ich działki, która niekoniecznie naszym zadaniem będzie pasowała do tego co byśmy chcieli, żeby tam powstało. Niestety na zmiany w tamtym projekcie było za późno, natomiast dokumentacja, która powstanie z naszego zadania, po prostu projektant musi się dopasować do tego projektu co robi Zarząd Portu. Przypominam, że nie mamy jeszcze umowy, dokumentacja techniczna około roku razem ze wszystkimi uzgodnieniami w porywach do dwóch lat. Zobaczmy, jak to pójdzie. Miejmy nadzieję, że akurat w tym miejscu pójdzie to troszkę łatwiej, więc jeszcze jest czas, żeby ta dokumentacja powstała w taki sposób, żeby nie było tutaj właśnie kolizji z tą inwestycją Zarządu Portu.

Jeżeli chodzi o Biskupią Górkę i układ drogowy. Generalnie, dlaczego to jest zadanie trudne? Po pierwsze oczywiście Konserwator Zabytków. Po drugie sam układ terenowy, sam układ Biskupiej Górki już sprawia sam w sobie wiele trudności. Poza tym wiemy, że tutaj właściwie jedyna szansa na to, żeby wspólnoty, czy w ogóle budynki mieszkalne zostały przynajmniej w części wyremontowane, ponieważ jak już ta droga zostanie zrobiona, to już będą niewielkie możliwości tego, żeby np. fundamenty poprawić, więc przy tym układzie drogowym mamy mnóstwo wspólnot mieszkaniowych. Łącznie jest ich chyba ponad 30, z czego 15 właśnie podpisuje porozumienia z Dyrekcją Rozbudowy Miasta Gdańska w sprawie tak naprawdę wyremontowania tylko fundamentów, bo DRMG pozwoliła tylko na to by iść wspólnym przetargiem, jeżeli chodzi tylko o fundamenty i właściwie tylko od strony pasa drogowego. Do tego mamy wspólnoty, które idą samodzielnie. One też gdzieś w trakcie będą stawiały swoje rusztowania. Do tego mamy sygnały od administratorów wspólnot, że niektóre budynki są w takim stanie, że właściwie jakby każdy przejazd kolejnego samochodu, już nawet nie wspominając o robotach budowanych stwarza pewne zagrożenia, pewne drgania, pęknięcia. Generalnie trudności wynikają z takich technicznych rzeczy. Po prostu patrząc na układ drogowy i w ogóle patrząc na układ Biskupiej Górki od razu widać na pierwszy rzut oka, że po prostu ten projekt będzie bardzo trudny do przeprowadzenia, a do tego jeszcze mamy budynki komunalne mieszkalne, które będą właściwie przechodziły kompleksowy remont, bo jeżeli mówimy o budynkach komunalnych, to nie mówimy tylko elewacjach, izolacjach tylko mówimy o kompleksowych remontach. Wobec tego na małym terenie, bardzo stromym terenie i trudnym technicznie mamy mnóstwo interesariuszy i naprawdę tutaj DRMG będzie musiała wnieść dużo wysiłku, by po prostu przebiegało to, nie powiem, że bezproblemowo, bo bezproblemowo się nie da, ale w miarę płynnie i przy jak najmniejszych problemach jak się da.

Jeśli chodzi o Optyw Motławy i co dalej z tymi bastionami? Na chwilę obecna jeszcze nie mamy podjętej decyzji, czy będziemy je wyłączać. Być może, bo my, jeśli chodzi o Optyw Motławy mamy tak naprawdę zagospodarowanie terenu do celów rekreacyjnych, czyli poprowadzenie ścieżek, może nie poprowadzenie tylko odremontowanie istniejących ścieżek, czyli oświetlenie, monitoring, pewne nasadzenia. Pytanie, czy ten zakres pozwoli nam, jakby ta część zakresu zostanie dopuszczona na tych bastionach Żubr i Św. Gertrudy. W tej chwili jeszcze nie

mamy takiego rozstrzygnięcia. Może tak być, może się okazać, że po prostu ingerencja w te bastiony będzie o tyle niska, że jakby ten zakres, te roboty nie będą zagrażały osuwiskom, jakby nie będą powodowały pogorszenia tej sprawy i być może to zagospodarowanie zostanie zrealizowane. Jeżeli jednak się okaże, że ze względów technicznych trzeba by było najpierw zabezpieczyć osuwiska, a pamiętajmy o tym, że znowu tutaj mamy Konserwatora Zabytków. W jednym z tych bastionów są kazamaty, które są we władaniu KZ i prawdopodobnie trzeba by było znaleźć taki sposób zabezpieczenia osuwisk, żeby nie było palowania jak na Biskupiej Górze. W związku z tym tutaj znacznie będzie to przekraczało koszty i na chwilę obecną ciężko powiedzieć co, gdy byśmy tego zagospodarowania nie zrobili w projekcie rewitalizacyjnym, tym bardziej, że KZ oczekuje od nas tak naprawdę takiego spójnego planu konserwatorskiego dla tego rejonu. Na chwilę obecną, dopóki nie mamy analizy przygotowanej przez Miejskiego Konserwatora Zabytków, tej analizy historycznej, która będzie podstawą do tego, żeby wskazać Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków co chcemy zrobić, co możemy zrobić, na co nam pozwala właśnie ten przebieg historii bastionu. Tutaj jeszcze cofam się do spotkania, chyba ze stycznia z przedstawicielem WKZ, który ewidentnie wskazał na tym spotkaniu, że jakby nie powinniśmy dążyć do realizacji funkcji rekreacyjnej na tym terenie, tylko do przywrócenia funkcji historycznej. Te wizje konserwatora i wizje tego w jaki sposób mieszkańcy używali tego terenu, w jaki sposób chcą teraz używać tego terenu, to te wizje gdzieś nam się rozjeżdżają. Czekamy na analizę historyczną tego terenu i wtedy będziemy podejmować decyzję co dalej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Uzupełnienie jeszcze, głos ma Pani Radna Czerniewska

Radna Katarzyna Czerniewska - członek Komisji

Dziękuję bardzo. Już tak króciutko chciałabym dopytać, że to jest właśnie ten etap, kiedy czekamy na tą analizę MKZ, i to już wiem. A teraz zapytam Panią czy tam jest jakiś termin do przedstawienia tej analizy Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków?

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

No właśnie niestety, chodzi o to, że w ogóle kontakty z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków były, a teraz już są właściwie prawie niemożliwe, wtedy były mocno utrudnione. Nie dostaliśmy żadnego terminu ostatecznego do kiedy mamy przedstawić tą analizę. Raczej tutaj WKZ po prostu wydał takie polecenie i oczekuje na nasz ruch z tej strony. My tą analizę historyczną, Miejski Konserwator Zabytków, gdzieś chyba pod koniec marca, już teraz nie pamiętam, ale generalnie wskazywał, że on to robi przez dwa do trzech miesięcy, więc już pod koniec maja powinniśmy coś dostawać.

Radna Katarzyna Czerniewska - członek Komisji

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Głos zabierze radny Cezary Śpiewak Dowbór.

Radny Cezary Śpiewak- Dowbór- członek Komisji

Bardzo dziękuję Pani Przewodnicząca.

W kontekście Szańca Zachodniego, mam tutaj ogromną prośbę do Pana Dyrektora Dawidowskiego, żeby jednak rozważyć, po tych w zasadzie przetłomowych dzisiaj informacjach, które Przewodnicząca Anna Gołędzinowska przedstawiła dotyczących Szańca Zachodniego, czy jednak w jakiś sposób nie dałoby się Szańca Zachodniego włączyć do prac rewitalizacyjnych. Zdaję sobie sprawę, że to może być trudne i że tutaj dość różne sygnały płynęły, czytałem dokładnie te pisma, najpierw kategoryczne, że ten sposób jest niedopuszczalny, że oni mają jedyny słuszny sposób z wymianą gruntów. Dzisiaj to stanowisko łagodnieje. Pytanie, czy to też nie jest tak, że łagodnieje w momencie, w którym oni sobie zdają sprawę, że ze środków rewitalizacji to nie zostanie wykonane? Tutaj nie chcę snuć jakichś teorii spiskowych, natomiast warto by było jeszcze dalej ten temat po drążyć, zwłaszcza w kontekście tego, że być może uda się uzyskać troszeczkę więcej czasu w związku z Covid, więc może jest jakaś nadzieja i prosiłbym tylko z mojej strony, żeby nie zakładać dzisiaj, że się nie da z Szańcem Zachodnim, bo może jednak, zdaję sobie sprawę, że te szanse są mniejsze dzisiaj niż większe, ale myślę, że w związku z tą ewolucją stanowiska RDOŚ warto byłoby spróbować pociągnąć temat, może to by się udało w formule rewitalizacji jednak zrobić. Jeśli nie, to przynajmniej wszyscy będziemy mieli spokojne sumienie, że zostało zrobione wszystko co dało się zrobić w tym kontekście. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Jeszcze Radny Waldemar Jaroszewicz również w kwestii Szańca Zachodniego

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Chciałem tylko dopowiedzieć dwa zdania na ten temat, ponieważ spędziłem sporo czasu w RDOŚ, ponieważ wybrałem się w marcu do RDOŚ na rozmowy z kilkoma pracownikami włącznie z dyrektorem i przedstawiono mi całą dokumentację łącznie z przepisami, które ich obowiązują. I wiem, że oni nie mają dobrej sytuacji, są między młotem a kowadłem tak na dobrą sprawę i między realizacją przepisów, które mają już i muszą robić zgodnie z tymi przepisami i szukają jakichś rozwiązań i też nie mogli się zgodzić na rozwiązanie, które było zaproponowane, jak to w skrócie można powiedzieć przez przysypanie tego wszystkiego co tam się znajduje i oczekiwali na etapy, ewentualnie na metody. Pokazali mi metodę na przykładzie wielu miejsc w Polsce, gdzie tego typu rzeczy były robione, w jaki sposób te remediacje były realizowane. Tak, że oni są otwarci i na pewno chcą dojść do kompromisu jakiegoś, i myślałem, że ta odpowiedź Pani Przewodniczącej o tym świadczy już teraz, ale wygląda na to, że trochę się przeciągnie. Mam nadzieję, że to wszystko jest na dobrej drodze. Inna rzecz, że ja niestety znam trochę mieszkańców z okresu wojny i po wojnie, którzy mieszkali w Nowym Porcie i niestety wiedzą, że tam te instalacje są i jest to pewien problem. I oni mówią, że może być dużo roboty w badaniach, gdyby to przeprowadzić dokładnie, ale to jest do sprawdzenia oczywiście, nie wiem, czy to jest prawda czy nie. Jeszcze jedno zdanie. 20 lat temu, gdy byłem radnym, dlatego wracam do tego, Szaniec leży mi na sercu, bo to z mojego okresu, i to co Pan Dyrektor Lorek mówił. Myśmy 20 lat temu proponowali, kiedy ten pomysł powstał, aby CPN, który się wycofywał z tego terenu, gdzie była likwidowana ta baza, aby zmusić CPN, żeby wychodząc doprowadził ten teren do pierwotnego kształtu. Niestety nie udało się tego zrobić, nie wiem z jakich powodów do końca, ale nie udało się. szkoda, bo to wszystko spadło na nas, ale mam nadzieję i obiecuję, że będę rozmawiał z RDOŚ, ponieważ byłem już raz, przetarłem ścieżki i mniej więcej wiem, jak to wygląda i o co

chodzi. postaram się również zrobić wszystko, żeby ta opinia jak najszybciej tam została podjęta. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję. Wobec braku zgłoszonych głosów mam jeszcze takie pytanie dotyczące Oruni i Domu Sąsiedzkiego. Pani Dyrektor wspomniała, że to jest inwestycja zagrożona. Trzeba oddać, że Dom Sąsiedzki na Oruni była tak naprawdę taki nasz gdański mam ważenie powód do chwały w zakresie rewitalizacji społecznej dzięki zaangażowaniu tamtejszych społeczników. Już jakiś czas temu dostałam informację. Nie wiem, czy ona jest aktualna, że właściciel dotychczasowej siedziby po prostu wypowiada tą siedzib. Czy Pani Dyrektor posiada informację, czy coś się zmieniło w zakresie tych warunków najmu, czy faktycznie stoimy przed wizją, że to ważne miejsce społeczne przestanie istnieć na mapie Oruni?

Pani Ewa Pielak- Zastępca Dyrektora ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w Biurze Rozwoju Gdańska

Jeżeli chodzi o Gościnną 14, bo na chwilę obecną Dom Sąsiedzki jest prowadzony przy ul. Gościnniej 14. To jest budynek Salezjanów, o tym wszyscy wiemy. Tam nie tyle chodziło o to, że oni wypowiadają umowę, tylko chodziło o to, że te umowy na Dom Sąsiedzki one są czasowe, one są do grudnia. Za każdym razem ten taki najtrudniejszy okres dla Domu Sąsiedzkiego to było wtedy, gdy Salezjanie podjęli decyzję, że oni nie będą używać tego budynku w formie jak dotychczas, tylko po prostu będą go wynajmować normalnie na rynkowych zasadach. Z tego co pamiętam, to zażądali chyba około 6 tysięcy złotych miesięcznie, gdzie oczywiście organizacja, która prowadzi tam działania społeczne oczywiście takich pieniędzy nie miała, i jakby cały problem polegał na sposobie, możliwościach sfinansowania tego czynszu. Druga rzecz. Z tego co wiem, to w tym roku jedna ze spółek miejskich weszła w porozumienie z Salezjanami i jakby ona prawdopodobnie wynajmuje ten Dom Sąsiedzki. Tutaj szczegółów dokładnie nie znam. Nie wiem, która to spółka, na jakich zasadach i nie wiem na jak długo. W każdym razie od jakiegoś czasu organizacja nie wskazuje żadnych zagrożeń, jeśli chodzi o tą realizację obecną. Natomiast oczywiście ta sytuacja nie może trwać wiecznie, w nieskończoność, więc tutaj musimy znaleźć jakieś rozwiązanie. Dzisiaj zresztą krótko przed Komisją mieliśmy spotkanie właśnie pomiędzy Prezydentem, Gdańskimi Wodami, Dyrekcją Rozbudowy Miasta Gdańska i organizacją pozarządową, więc szykujemy tutaj kolejne pisma. Gdańskie Wody obiecały, że poproszą o opinię prawników od prawa wodnego, czy dałoby się coś tutaj zrobić. Generalnie sytuacja jest trudna. Polskie Wody usztywniają się w swoim stanowisku. Rozpatrzenie odwołania zostało zawieszono na jakiś czas. Dzisiaj właśnie dostaliśmy informację, że wstępne rozpatrzenie sprawy wyznaczono na 1 czerwca, więc jeszcze miesiąc sobie dają i to prawdopodobnie na 1 czerwca, więc mogą też przedłużyć. Generalnie jest ciężko, bo jeżeli nie dostaniemy pozwolenia wodno-prawnego, no to sytuacja będzie też bardzo trudno, że po prostu już nic innego nie zdążymy w ramach projektu rewitalizacji zrobić, bo jeszcze, przypominam, że jakby jakakolwiek zmiana, jeżeli chodzi o projekt rewitalizacyjny co do miejsca działania powoduje to, że właściwie musimy wszcząć procedurę zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji, bo Urząd Marszałkowski, jakby też ustawa to przewiduje, że wszystkie działania rewitalizacyjne są wpisane w GPR, nawet co do lokalizacji. Taką sytuację mieliśmy, kiedy na początku, nie wiem, czy Państwo pamiętają, na początku na Oruni był Dom Sąsiedzki projektowany przy ul. Gościnniej 4, czyli w szkole muzycznej i jakby drugi budynek miał być budowany za szkołą muzyczną.

Potem, żeby zmienić ten projekt musieliśmy w międzyczasie procedować zmianę GPR. To się udało przeprowadzić. GPR jest uchwalony, został przyjęty przez Urząd Marszałkowski, w tej chwili bez zastrzeżeń, taką decyzję też już mamy. i jakby każda kolejna zmiana co do lokalizacji tego budynku, próbowanie postawienia go gdzieś indziej, na innych działkach znowu powoduje nam wszczęcie tej całej procedury. Generalnie robimy wszystko co w naszej mocy, żeby tą inwestycję przeprowadzić, żeby to pozwolenie wodno-prawne uzyskać. dokumentacja istnieje została odebrana przez DRMG i tutaj z tym nie ma żadnego problemu. Natomiast nie możemy iść dalej, bo bez pozwolenia wodno-prawnego nie uzyskamy pozwolenia na budowę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś pytania ze strony Państwa Radnych do tego punktu? Nie widzę. Wobec tego, podsumowując - mam nadzieję, że tę informację, którą podkreślam otrzymałam w formie telefonicznej na chwilę przed rozpoczęciem naszej Komisji, możemy ją przyjąć za dobrą monetę i jednak dojdziemy, tak jak mówił Radny Cezary Śpiewak Dowbór do jakiegoś konstruktywnego rozwiązania w tym zakresie. Bardzo dziękujemy Państwu za przedstawienie bieżącej sytuacji. Z pewnością jest to zagadnienie, które jeszcze często będzie wracać na Komisję Zrównoważonego Rozwoju. Oczywiście jeżeli będą potrzeby zmiany w GPR, nasza rola, aby procedować, też mam świadomość, że to przede wszystkim Państwa ciężka praca w tym momencie. Mam nadzieję, że w zakresie Oruni uzyskać jakieś salomonowe rozwiązanie. Dziękuję bardzo.

PUNKT - 2

Opinia do sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska za 2019 rok - w zakresie działania Komisji.

Przedstawiają: przedstawiciele Prezydenta Miasta Gdańska

- Wprowadzenie: Pani Izabela Kuś- Skarbnik Miasta Gdańska, Pani Jolanta Ostaszewska- Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków
- Wydział Środowiska, Pan Maciej Lorek - Dyrektor
- Wydział Gospodarki Komunalnej- Pan Piotr Kryszewski - Dyrektor
- Referat Mobilności Aktywnej, Pan Remigiusz Kitliński -Kierownik
- Wydział Projektów Inwestycyjnych, Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor
- Biuro Rozwoju Gdańska, *Pani Ewa Pielak - Zastępca Dyrektora*
- Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Pan Grzegorz Sulikowski- Miejski Konserwator Zabytków
- Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska - Pan Wiesław Galikowski- Z-ca Dyrektora ds. Planowania i Budżetu
- Gdański Zarząd Dróg i Zieleni - Pan Mieczysław Kotłowski - Dyrektor
- Gdańskie Wody Sp. z o.o. - Pan Ryszard Gajewski- Prezes Zarządu
- Zarząd Transportu Miejskiego - Pan Sebastian Zomkowski- Dyrektor

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Przechodzimy do kolejnego punktu obrad naszej Komisji tj. sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska za rok 2019. I tutaj proponuję, żeby Państwo Dyrektorzy referowali zgodnie z zaproponowanym porządkiem, chyba, że są ze względów organizacyjnych inne propozycje.

Pan Jolanta Ostaszewska - Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Dzień dobry Państwu. Pani Przewodnicząca, przedstawię ogólną realizację budżetu roku 2019. Jeśli chodzi o dochody, to zrealizowane zostały na kwotę 3.623.000.000 złotych. co stanowiło prawie 98% planu, natomiast wydatki zamknęły się kwotą 3.746.000.000 złotych - tutaj plan został zrealizowany na poziomie 92%. Tak ukształtowany poziom realizacji dochodów i wydatków wskazał, że budżet roku 2019 zamknął się deficytem w wysokości 123.000.000 złotych. jest to kwota mniejsza od planowanej, bo planowany deficyt był na poziomie 312.000.000 złotych.

Jeżeli patrzymy na źródła dochodów roku 2019, to tradycyjnie największy udział w tej strukturze dochodów miały udziały w podatkach państwowych, takich jak podatek od osób fizycznych, od osób prawnych i podatek od czynności cywilnoprawnych. Kwota zrealizowanych dochodów z tytułu działu w podatkach tj. kwota 1.181.000.000 złotych i była ona wyższa od zaplanowanej na poziomie prawie 13 milionów złotych.

Podatki i opłaty lokalne zrealizowane zostały na poziomie 530.000.000 złotych. Tutaj plan został zrealizowany w wysokości tylko 0,5% wyżej tj. kwota około 3 miliony złotych więcej od planowanej. Tu największy udział w tej grupie ma podatek od nieruchomości. Kwota wykonana w roku 2019 tj. 506.000.000 złotych. Dochody z mienia komunalnego zostały zrealizowane w wysokości 186 milionów złotych. realizacja planu w tej grupie wyniosła 111%, czyli 19 milionów więcej ponad planowane dochody.

Dochody z tytułu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej - kwota zrealizowana w wysokości 120milionów złotych i wyniosła o prawie 3 miliony złotych więcej od planowanych wpływów, ponad 2,5% ponad plan.

Nie zrealizowaliśmy w pełni dochodów z dotacji z Unii Europejskiej. Ta kwota niezrealizowanych dochodów została już odtworzona w roku 2020, czy też w latach następnych na realizację projektów łącznie z odtworzeniem wydatków na sesji marcowej. Niewykonanie w tej grupie dochodów dotacji z UE, to kwota ponad 100 milionów złotych. Wykonaliśmy 164 miliony złotych, czyli 61% planowanych dochodów.

Wydatki, tak jak już powiedziałam ogólnie zamknęły się kwotą 3.746.000.000 złotych, w tej kwocie wydatki bieżące 3.066.000.000 złotych i te wydatki zostały zrealizowane na poziomie 96% planu. Natomiast wydatki majątkowe zamknęły się realizacją w wysokości 679.000.000 złotych, co stanowi 79% planu. W wydatkach bieżących tak jak też tradycyjnie największy udział mają wydatki dotyczące oświaty i wychowania, opieki wychowawczej. W roku 2019 na ten cel przeznaczaliśmy prawie 996 milionów złotych, 97% planowanych wydatków.

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska zamknęły się kwotą 234 miliony złotych, procent realizacji planu jest tutaj na poziomie 92%, w tej grupie największe wydatki ponieśliśmy na gospodarowanie odpadami komunalnymi, finansowane z opłat za gospodarowanie odpadami, była to kwota w wysokości 117 milionów złotych.

Jeżeli mówimy o wydatkach majątkowych, zamknęły się one kwotą 679 milionów złotych. One nie zostały zrealizowane w pełnej wysokości, jest to 79% planu.

Wydatki na zadania inwestycyjne 77% planu, kwota 593 miliony złotych. Natomiast pozostałe wydatki majątkowe, czyli udziały w spółkach 86 milionów złotych i zostały zrealizowane na poziomie 97%.

W roku 2019 realizowaliśmy również Budżet Obywatelski z zadaniami z roku 2017, 2018 i 2019. Jeśli chodzi o zadania z 2017 roku, to realizowane były trzy zadania i zostały w całości zrealizowane. Zadania BO z roku 2018, wydatki poniesione na ten cel to 9 milionów złotych, 70% planu, zadań realizowanych było 53, z tego 39 zadań zostało w całości zakończone i rozliczone, a BO roku 2019, planowane wydatki były na poziomie 19,3 miliona złotych, zrealizowaliśmy 3,3 miliona złotych. Jest to nieduży % realizacji planu, bo na poziomie 17%. Zadań zakończonych w 2019 roku z 82 mieliśmy tylko 21, ale wszystkie te Zadania zostały odtworzone i będą realizowane w 2020 roku.

W 2019 roku dług miasta Gdańska na koniec roku wyniósł 929 milionów złotych, do dochodów ogółem stanowiło to 25,62%. Wskaźnik z art.243 ustawy o finansach publicznych, ten maksymalny możliwy do osiągnięcia w 2019 roku dla miasta Gdańska wynosił 17,46%, a zrealizowany z kosztów obsługi wyniósł 3,95%.

Podsumowując. Wynik budżetu roku 2019, deficyt 123 miliony złotych, zaciągnęliśmy nowy dług w wysokości 300 milionów złotych na realizację wydatków inwestycyjnych. Dochody per capita w 2019 roku wyniosły 7.739 złotych i wzrosły w stosunku do 2018 roku o 689 złotych. wydatki per capita to 8.001 złotych i też są wyższe w stosunku do 2018 roku o 890 złotych. Dziękuję bardzo.

Pismo: WBMiP-I.3034.2034923.TS z dnia 30.03.2020r. stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś pytania do tej części? Nie ma, w związku z tym przechodzimy do wykonania budżetu przez Wydział Środowiska.

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Witam wszystkich serdecznie.

Jeśli chodzi o 2019 rok, to niestety dochody były niższe, ponieważ wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska - przekazywane przez Marszałka Województwa były dużo niższe. Myśmy zakładali 3,8 miliona złotych, a wykonaliśmy 2,6 miliona złotych, co stanowi nieco ponad 70% planu. Przypomnę, że jeszcze parę lat temu 6, 7 wpływy z opłat środowiskowych były na poziomie 13, 14 milionów złotych. Według mojej opinii jest niewłaściwy system kontroli, poszukiwania tych opłat środowiskowych, a powoduje to, że w skali kraju te wpływy drastycznie zmały. Natomiast udało nam się zwiększyć wpływy mimo niższych stawek za wycinkę drzew, zakładaliśmy 1,2 miliona złotych a wykonaliśmy 1,7 miliona złotych, co stanowi prawie 143% planu. Pozostałe przychody żeśmy zrealizowali na planowanych poziomach.

Natomiast jeśli chodzi o wydatki, to planowaliśmy 2,7 miliona złotych, a wykonaliśmy tylko 1,7 miliona złotych, co stanowi 64% planu, a wynika to głównie z oszczędności przetargowych. Przyznam też szczerze, że nie zrealizowaliśmy kilku pozycji z zakresu powołania, utrzymania czy rewitalizacji łąk, inwentaryzacji przyrodniczych, a wynika to głównie z tego, że wykonawca, który nam robił inwentaryzację przyrodniczą dostał zlecenie w innym kraju, ale już w grudniu

zaczął robić to i to zadanie zostanie zrealizowane. Jak również system czujników jakości powietrza takich niereferencyjnych z Budżetu Obywatelskiego, zrealizujemy w tym roku, ponieważ Rady Dzielnic nie do końca ustaliły miejsca monitorowania, a poza tym podsumowując plan udało nam się cały zrealizować. To tyle, jeśli byłyby pytania, to bardzo proszę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni chcieliby zabrać głos, czy są jakieś wątpliwości, może coś trzeba uszczegółowić?

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Krótkie pytanie, żebym zrozumiał to, co jest napisane w tych sprawozdaniach, które otrzymaliśmy w Excelu. Jest to m.in., jeśli chodzi o ochronę środowiska punkt 10.1.6 - Przygotowania i realizacje inwestycji w zakresie zagospodarowania odpadami i zobaczyłem, że realizacja tego jest tylko w wysokości 5,2%. Nie wiem, czy Pan Dyrektor wie, w którym to miejscu jest i z czym to się wiąże, że tylko tyle w tym punkcie zostało zrealizowanych potrzeb. Czego te inwestycje dotyczą?

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Nie mam tych wszystkich dokumentów przed sobą, ale jak dobrze pamiętam robimy egzekucje, nakaz usunięcia odpadów, przygotowujemy środki na wypadki środowiskowe i taką mamy pozycję jak nakaz egzekucji - usunięcie odpadów. W zależności od postępowań, które wdramy a proces jest dość długi, bo trwa pół roku mniej więcej, no nie było potrzeby uruchomienia tych środków. To są środki rezerwowe i gdyby była jakaś szkoda w środowisku, to natychmiast te środki przekazujemy do Straży Pożarnej lub Wydziału Zarządzania Kryzysowego. Po prostu nie było takiej potrzeby uruchomienia tych środków.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Nie wiem, czy to o to chodzi, bo tu są kwestie inwestycyjne, może odczytam dokładnie co jest tutaj napisane: „Coroczne wykonanie zadań inwestycyjnych jednorocznych oraz przedsięwzięć przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej”. Czy to dlatego jest zapisane 5,2%, że to dotyczy Wieloletniej Prognozy Finansowej, czyli wykonania do 2030 roku? To tak jest sformułowane, że trudno się w tym zapisie zorientować jakiego okresu to dotyczy.

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Panie Radny. Zobowiązuję się Panu to szczegółowo odpowiedzieć, bo ja nie wiem, czy ta akurat pozycja dotyczy Wydziału Środowiska, to musiałbym sprawdzić, bo Wydział nie ma żadnych środków inwestycyjnych na programy odpadowe, to bardziej Wydział Gospodarki Komunalnej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Nie ma więcej pytań w tym zakresie, w związku z tym bardzo dziękuję i przechodzimy do wspomnianego Wydziału Gospodarki Komunalnej. Oddaję głos Panu Dyrektorowi Kryszewskiemu. Rozumiem, że to będzie wprowadzenie, ponieważ mamy kilka jednostek podległych wydziałowi.

Pan Piotr Kryszewski - Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej

Dzień dobry.

Dokładnie tak. Jeśli chodzi o plan finansowy Wydziału Gospodarki Komunalnej za 2019 rok, to zakładał on po stronie wydatkowej plan na poziomie 218 milionów złotych. Został on zrealizowany w 88% na kwotę 194 miliony złotych. Główna przyczyna niezrealizowania to niższe wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi na poziomie 109 milionów złotych, jeśli chodzi o sam wydział, i jest to zrealizowanie planu na poziomie 87%. Wydatki związane z gospodarką odpadami stanowią 56% wszystkich wydatków wydziału. Pozostałe pozycje, jeśli chodzi o strukturę, to 16% wydatkowaliśmy na umowę powierzenia z Gdańskimi Wodami, i jest to kwota 32 milionów złotych. Na pewno w dalszej części te wydatki szczegółowo zostaną przedstawione przez Prezesa Gajewskiego. Jeśli chodzi o kolejne pozycje, to 16,4 miliona złotych przeznaczyliśmy na utrzymanie Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego jako jednostki budżetowej. Kwotę w wysokości 12,9 miliona złotych przeznaczone zostało na gospodarkę mieszkaniową, tutaj ujmujemy dotację przedmiotową dla Gdańskich Nieruchomości. Ostatnia duża kwota, jeśli chodzi o budżet wydziału tj. ponad 11,5 miliona złotych i są to wydatki związane z mobilnością aktywną. Tutaj w kolejnej części zostanie bardziej szczegółowo przedstawione przez Kierownika Referatu Mobilności Aktywnej Pana Kitlińskiego.

Jeśli chodzi o stronę dochodową, to plan zakładał przychody na poziomie 160 milionów złotych i udało się to zrealizować na poziomie 89%, czyli w kwocie 143 milionów złotych. Główna struktura, jeśli chodzi o dochody to 85% stanowiły dochody z tytułu gospodarki odpadami na kwotę 108 milionów złotych. Kolejne pozycje to 14,7 miliona złotych - dochody z tytułu koncesji alkoholowych, jak również 11,3 miliona złotych - dochody związane z wpływami z biletów do ZOO. Tak po krótko przedstawiają się pozycje, jeśli chodzi o strukturę wydatków i dochodów Wydziału Gospodarki Komunalnej. A teraz proszę o przedstawienie wydatków, jeśli chodzi o referat Mobilności Aktywnej. Pan Kierownik przedstawi szczegółowe projekty, które były realizowane przez Referat i kampanie, które żeśmy prowadzili.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Rozumiem, że do tego wprowadzenia Państwo Radni nie mają pytań, ponieważ zgłoszeń nie widzę. Proszę o zabranie głosu przez Pana Kierownika Kitlińskiego

Pan Remigiusz Kitliński -Kierownik Referatu Mobilności Aktywnej

Dzień dobry Państwu.

Budżet Referatu Mobilności Aktywnej rzeczywiście wynosił 11,5 miliona złotych, natomiast w tej kwocie 2,3 miliona złotych - to były środki z projektów unijnych, z 6 projektów, które wówczas realizowaliśmy. Pozostałe 9,2 miliona złotych- to były środki własne, przy czym w tych 9, 2 miliona złotych największą pozycją, która zdecydowała o tym, że ten budżet był tak duży była składka na Rower Metropolitalny MEVO w wysokości 7,7 miliona złotych i to był główny wydatek, który technicznie przechodził przez budżet Referatu.

Jeżeli chodzi o projekty unijne, które realizowaliśmy w zeszłym roku, to największy budżet został zrealizowany w projekcie „Sofia a Baltic” tj. prawie 740 tysięcy złotych. Był to projekt, w ramach którego dofinansowaliśmy pokaz busa autonomicznego, który poruszał się na drodze do Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego we wrześniu ubiegłego roku.

Kolejnym projektem wartym uwagi jest „City Multimodal” - środki w wysokości 551 tysięcy złotych zrealizowane przede wszystkim na takie działania jak „Rowerowa Szkoła”, „Ulica Pełna Życia” oraz szkolenia dla menagerów mobilności w gdańskich firmach i kampania „Podczep się”, czyli kampania promująca podwożenie dzieci do gdańskich przedszkoli przy pomocy przyczepki rowerowych. To są najważniejsze działania w tym projekcie.

Kolejny projekt „BSR Electric”, który promuje wykorzystanie rowerów elektrycznych w codziennych podróżach do pracy, i z tego projektu finansowaliśmy kampanię „Rowerem do Pracy” i „Kręć Kilometry dla Gdańska”.

Projekt „School chest”, w ramach którego prowadziliśmy audyty wokół 10 pilotażowych gdańskich szkół podstawowych, audyty bezpieczeństwa. Ten projekt w zeszłym roku już kończył, jego zrealizowany budżet wynosił 134 tysiące złotych.

Projekt „Parking Gate Smart”, środki w wysokości 304 tysięcy złotych. To był projekt, w ramach którego przygotowujemy opomiarowanie parkingów nadmorskich w czterech lokalizacjach.

Z ważniejszych działań poza projektowych chciałbym wymienić: „Rowerowy Maj”. Wydatki na tę kampanię w ubiegłym roku wyniosły 843 tysiące złotych, przy czym w pewnej części była to kwota na przygotowanie tegorocznej edycji kampanii, czyli na tegoroczną edycję kampanii już część wydatków ponieśliśmy w 2019 roku. Ona się w tym roku nie odbyła, a te zakupione, bo tu mam na myśli szczególnie nagrody, ale one zostaną wykorzystane w przyszłym roku.

Kampania „Kręć Kilometry dla Gdańska” - 340 tysięcy złotych, Kongres mobilności aktywnej- 178 tysięcy złotych i pozostałe wydatki - 265 tysięcy złotych. Wykonanie budżetu w referacie wynosiło 99,9%. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Właściwie to było takie wprowadzenie w kolejny punkt naszego dzisiejszego posiedzenia, ponieważ gro tych projektów to jest realizacja planu mobilności aktywnej, czy założeń planu mobilności aktywnej. Mam tylko pytanie techniczne dotyczące projektu „Parking Gate Smart”. Jak ono dziwnie by nie zabrzmiało w dzisiejszych okolicznościach. Czy ten system będzie gotowy na obecny sezon letni w Gdańsku?

Pan Remigiusz Kitliński -Kierownik Referatu Mobilności Aktywnej

Na obecny sezon ten system nie będzie gotowy. W tej chwili przygotowujemy postępowanie przetargowe w trybie przetargu nieograniczonego. System będzie mógł być gotowy na sezon 2021.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo.

Nie widzę pytań ze strony członków Komisji w tym zakresie, bardzo proszę kolejną osobę o zreferowanie.

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Dzień dobry Państwu. Wydział Projektów Inwestycyjnych, pierwszy raz sprawozdajemy z tą nazwą wydziału. Tutaj troszeczkę w uzupełnieniu, o czym mówiła Pani Dyrektor Ostaszewska. Jeśli chodzi o inwestycje, to za rok 2019 sprawozdanie zarówno po stronie dochodów jak i wydatków wyglądało następująco. Na początek dochody, bo wydział również ma w swoim planie realizację dochodów. One oczywiście w większości wynikają z refundacji środków unijnych, które zostały wykonane na poziomie 59%, czyli 153 miliony złotych z zaplanowanych 259 milionów złotych, ale jak też wiemy, jeśli chodzi o refundacje środków unijnych, to one jakby wynikają z realizacji wydatków w projektach europejskich, potem przedkładania ich do refundacji i potem dopiero samego wpływu. W związku z tym bezpośrednio bieżące sprawozdawanie, monitoring tych wydarzeń powoduje, że miasto ma tutaj pełną wiedzę i wymiana informacji z Wydziałem Budżetu Miasta i Podatków i wiemy jak te refundacje schodzą. W związku z powyższym jakby nie wydarzyło się z tego tytułu nic co by mogło spowodować nadmierne wzięcie kredytów przez miasto na wydatki, a potem ich niewydatkowanie czy zmniejszenie dochodów. To jest operacja, która jest pod kontrolą. Zresztą w projektach europejskich ciężar największy refundacji przypada w końcowej fazie danego okresu unijnego co jak się domyślamy przed nami, w latach 2021-2023.

Wydatki. Wykonanie skończyło się nam na poziomie 77%, czyli z planu 757 milionów złotych realizacja wyniosła 584 miliony złotych, a te 173 miliony złotych niewydatkowanych zostało odtworzonych na sesji marcowej bieżącego roku. One zostały odtworzone już z rozłożeniem na lata 2020-2022. Jeśli chodzi o wydatki, to zadania związane z inwestycjami spotykały w zeszłym roku jak pewnie Państwo pamiętają sytuację związaną z tzw. rynkiem wykonawcy. To w skrócie oznaczało, że mieliśmy wyniki przetargowe powyżej kosztorysów, że mieliśmy do czynienia z koniecznością powtarzania przetargów w takim wypadku bardzo często. Zdarzały się też takie przypadki, że wykonawcy w ogóle nie stawiali do przetargu. I w związku z powyższym te przesunięcia częściej występowały. Musieliśmy też się borykać z kwestią wydłużenia procedury uzgodnień wszystkich dokumentacji. Tutaj w 2019 roku było już dużo lepiej niż w 2018 roku. Mam na myśli Polskie Wody na przykład i tworzącą się wtedy dopiero strukturę po zmianach w administracji rządowej, która dłużej uzgadniała dokumentację, jednak mimo wszystko w roku 2019 jeszcze terminy się wydłużały. Tak samo z procedurami i wypłatami odszkodowań za nieruchomości, gdzie tutaj jeszcze też mieliśmy problemy. W razie gdybyście mieli Państwo pytania, to oczywiście jestem do dyspozycji.

Może jeszcze warto dodać, że z takich głównych projektów, które ruszały i musiały się zmagać z różnymi wyzwaniem, to są oczywiście projekty europejskie. One są dzisiaj w trakcie budowy, mają się dobrze, jeśli chodzi o te skorygowane harmonogramy. W maju będziemy obserwowali uruchomienie tramwaju na Stogi jako linii tramwajowej, pewnie jakieś drobne wykończeniowe prace się będą działy. Liczymy, że jednak koronawirus zastał tą inwestycję w takim momencie, gdzie tych przesunięć już zbyt dużo nie będzie. Podobnie jest na Nowej Bulońskiej, dzisiaj Alei Pawła Adamowicza, gdzie ruch tramwajowy chcemy uruchomić również z końcem maja. Jeszcze na układzie drogowym będą jeszcze pewnie prace przeprowadzać, kończyć w zasadzie można tak to nazwać, no i wiadukt Biskupia Górka, jest oczywiście w kursie dzieła, ale jak Państwo widzą rośnie w oczach i po tych perypetiach, które jednak dotknęły roku 2019, czyli mówię tutaj o odkryciach archeologicznych, z którymi ten projekt musiał się zmierzyć. Na szczęście udało się tutaj pogodzić jedną dziedzinę z drugą i sam wiadukt mógł być dalej realizowany

bez większych zmian. Zmiany dotknęły parking, który też sobie z tym wszystkim ostatecznie poradzi. I to są te główne elementy, na których występowały tutaj przesunięcia. Oczywiście perspektywa 2020 roku jest całkiem inna, ale o tym pewnie w następnych różnych innych punktach. Tutaj trzymamy kciuki za to, żeby inwestycje jednak były tym motorem powracania do gospodarki do dotychczasowego trybu jakkolwiek długo to będzie trwało, to chcemy być tym czynnikiem, który będzie tutaj rynek rozwijał, jeśli chodzi o miasto i inwestycje miejskie. Jak Państwo będą mieli jakieś pytania, to jestem do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Również mamy taką nadzieję. Głos oddaję Radnemu Cezaremu Śpiewakowi-Dowborowi.

Radny Cezary Śpiewak- Dowbór- członek Komisji

Chciałem się dopytać o kwestię tramwaju na Stogi. Tutaj mam informację, że nie ma jakichś dodatkowych opóźnień, ale czy może Pan Dyrektor potwierdzić, że aktualna jest informacja, że przed sezonem letnim ten tramwaj na Stogi fizycznie ruszy, czy jest to w jakiś sposób jest zagrożone?

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Oczywiście na dzisiaj samo uruchomienie tramwaju na sezon nie jest zagrożone. Tak jak powiedziałem, ta inwestycja już była w takim momencie, gdzie, jeżeli cokolwiek jeszcze wpływało, to powiedzmy są to prace takie towarzyszące, które pewnie jeszcze chwilę będą weryfikowane. Wykonawcy w ogóle w myśl najnowszych zmian w ustawodawstwie mogą zgłaszać koronawirusa jako powód bez uzasadnień. My będziemy oczywiście to weryfikowali tak bardzo jak możemy, ale na tej inwestycji obserwujemy, że jeśli chodzi o ruch tramwajowy, to tutaj jesteśmy na dzisiaj według deklaracji wykonawcy zmierzamy w tą stronę, żeby na sezon tramwaj mógł już ruszyć aż do pętli na plaży jakkolwiek będzie ta plaża możliwa do korzystania w dzisiejszej sytuacji.

Radny Cezary Śpiewak- Dowbór- członek Komisji

Czyli, kiedy pierwszy kurs Stogi-plaża tramwajem?

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Nie chcę powiedzieć, że to niespodzianka, bo to tak by dziwnie zabrzmiało, aczkolwiek to bardziej kwestia jakby wypełnienia do końca ostatecznych czynności, tak jak przypominacie sobie Państwo ruszył tramwaj na ul. Zimną, czyli pierwszy etap też musiał wykonywać też wszystkie wymogi związane z uruchomieniem, przywróceniem ruchu tak naprawdę, bo to nie jest nowa linia, tylko istniejąca, ale jesteśmy tutaj w trakcie przygotowania z wykonawcą tych wszystkich operacji i pewnie będzie podana informacja które dnia ten kurs dokładnie się odbędzie, ale zmierzamy w tym kierunku, żeby jeszcze w tym miesiącu, maju.

Radny Cezary Śpiewak- Dowbór- członek Komisji

Czy, gdy w maju ruszy tramwaj, to przystanki tramwajowe będą w finalnym kształcie, czy to będzie troszeczkę tak jak z Zimną i z tym startem wcześniejszym, tzn., że tramwaj już będzie jechał, ale ta infrastruktura dookoła jeszcze będzie w trakcie kończenia. Jakie tutaj są prognozy, bo szczerze mówią, gdy byłem ostatnio

w weekend na Stogach, to tak nie wyglądało, żeby to wszystko miało się w tym miesiącu zakończyć? Jakie są dalsze prognozy do tych prac towarzyszących, bo Pan Dyrektor wspomniał, że prace towarzyszące mogą jeszcze trwać, ale jak to może się realnie rysować?

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Prace towarzyszące, jeżeli jakiegokolwiek się będą pojawiały, to raczej będą dotyczyły wykańczania różnych elementów dodatkowych. My mamy nadzieję, że infrastruktura będzie już w pełni gotowa.

Radny Cezary Śpiewak- Dowbór- członek Komisji

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Panie Dyrektorze. Mam pytanie dotyczące tylko pewnego aspektu wydatkowania, mianowicie w zeszłym roku poniekąd z inicjatywy Komisji Doraźnej ds. Reformy Rad Dzielnic zasugerowaliśmy, że jeżeli środki Rad Dzielnic miałyby się, oczywiście w dużym cudzysłowie zmarnować, to lepiej je właśnie odtworzyć w kolejnym roku. Wiem, że częściowo są to projekty nadzorowane przez Państwa Wydział. Czy Państwo mają jakieś obserwacje praktyczne dotyczące stosowania tej formuły, czy coś należałoby zmienić, czy raczej jest to dobrze wypracowana formuła? Pytam też w kontekście Komisji ds. Dzielnic i jej dalszej pracy.

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Tutaj Szanowni Państwo trwają rozmowy, bo niedawno było spotkanie Pani Prezydent z Przewodniczącymi Rad Dzielnic i tutaj Biuro Pani Prezydent pracuje bezpośrednio z Radami Dzielnic. My tą formułę możliwości odtwarzania środków inwestycyjnych tu wspólnie z Panią Skarbnik utrzymujemy i badamy z Radami Dzielnic możliwość wykorzystania, nawet jeśli nie uda się w tym roku tych środków wykorzystać to ta możliwość odtwarzania przejdzie też na rok następny. Rady o tym wiedzą, uzgadniamy w tej chwili szczegóły.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. O głos prosi Pan Dyrektor Tomasz Wawrzonek z Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania w GZDiZ

Jeśli chodzi o pieniądze dla Rad Dzielnic. Tu chcę zauważyć jeszcze jedną rzecz. Są z nami też przedstawiciele Rad Dzielnic. Docierają do nas sygnały, że tych środków, które zmieniają jakby swoją lokalizację z miękkich projektów na twarde, te które można wykorzystać w bieżącym roku może się pojawić w najbliższym czasie więcej. Wiadomo, jesteśmy w takiej a nie innej sytuacji w związku z tym to wykorzystanie tych środków na niektóre plany Rad Dzielnic może być niemożliwe. Też zwracamy uwagę, jeżeli by się pojawiła taka ścieżka umożliwiająca przesunięcie tych środków na lata następne byłoby to bardzo istotne, bo my jako GZDiZ możemy być postawieni w mocno niezręcznej sytuacji, kiedy w pewnym momencie wpłyną do nas środki a my będziemy mieli ograniczone możliwości ich wydatkowania, więc to też jest pewna kwestia, którą należałoby wziąć pod uwagę w dyskusjach o budżetach poszczególnych Rad Dzielnic i możliwości przesunięcia tych środków na lata kolejne.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Zdaje się, że Przewodniczący Ważny również przysłuchuje się tej dyskusji, więc myślę, że na właściwej Komisji rozszerzymy to zagadnienie. wracając do porządku obrad głos zabierze Pani Dyrektor Pielak.

Pani Ewa Pielak - Zastępca Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska

Jeśli chodzi o budżet Biura Rozwoju Gdańska w zakresie rewitalizacji trzeba oczywiście pamiętać to co zawsze, czyli w BRG pieniądze są wyłącznie na koordynację ewentualnie promocję projektów rewitalizacyjnych. Część inwestycyjna znajduje się oczywiście w Wydziale Projektów Inwestycyjnych, część społeczna związana z realizacją projektów europejskich tj. budżet Wydziału Rozwoju Społecznego, więc w zakresie Biura Rozwoju Gdańska plan budżetu był ustalony na kwotę 1.440.000 złotych, wykonanie 1.270.000 złotych. Z tych pieniędzy duża część to oczywiście utrzymanie zespołu rewitalizacji i dziedzictwa kulturowego, ale też są wydatki, takie związane właśnie z pomocą, promocją, czy ze wsparciem działań społecznych na obszarach rewitalizacji. I tak np. w roku 2019, to co już wcześniej mówiłam otwarcia trzech lokali na działania społeczne wykonanych w ramach projektu rewitalizacji. Współorganizowaliśmy choinki i imprezy choinkowe na podobszarach. Odbyły się konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji. Wspieraliśmy również te działania podwórkowe, ponieważ nie wszystkie wydatki w działaniach podwórkowych mogą być kwalifikowalne w ramach budżetu unijnego, więc to co nie może być staramy się pomagać, no i oczywiście odbyły się spotkania Komitetu Rewitalizacji. To tak króciutko, wiadomo koordynujemy projekty unijne, spinamy wszystko w jedno, rozliczamy wydatki w Urzędzie Marszałkowskim, składamy wnioski o płatność, to wszystko co Państwo usłyszeli dziś na Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś pytania w tym zakresie? Nie ma, natomiast pozwolę sobie zrelacjonować informację, którą przesłała jedna z Rad Dzielnic. Wiem, że to nie dotyczy bezpośrednio procedowania sprawozdania z wykonania budżetu za zeszły rok, natomiast tutaj jedna z Rad Dzielnic zwróciła uwagę, że podobno do końca miesiąca było to uzgodnione, że Rady dostaną potwierdzenie, które z projektów są realizowalne w tym roku, a taka informacja jeszcze nie wpłynęła. Stąd ogromna prośba, czy wśród nas jest ktoś, kto był zaangażowany w ten proces?

Pan Marcin Dawidowski- Dyrektor Wydziału Programów Inwestycyjnych

Jeśli mogę Pani Przewodnicząca, tylko skomentuję. Jeśli chodzi o tą informację, to jesteśmy w kontakcie z Panią Sylwią Betlej. Takie zestawienie jest w tej chwili na ukończeniu, jeśli chodzi o potwierdzenie, i być może z tego tytułu jeszcze w ramach tej pracy zdalnej, trudniejszej formy działania, może jeszcze nie zdążyło być przygotowane przed długim weekendem majowym tak jak zakładaliśmy, ale z tego co wiem, to jutro mamy jeszcze kolejne spotkanie z Panią Sylwią Betlej podsumowujące i może nam się jeszcze w tym tygodniu do Rad Dzielnic tą informację wypuścić, więc tutaj prośba, żeby się nie niepokoić jesteśmy na finiszu tych potwierdzeń.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. w kwestii rewitalizacji szeroko dyskutowaliśmy w poprzednim punkcie, myślę, że stąd brak pytań. Proszę w tym momencie o zabranie głosu przedstawiciela Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Pan Janusz Tarnacki - Zastępca Miejskiego Konserwatora Zabytków

Dzień dobry. Spróbuję pokrótce zreferować budżet za rok 2019. On był stosunkowo nieduży. Plan wynosił 3.380.935 złotych. Wykonanie budżetu było w wysokości 3.170.026 złotych, tj. 96,76% planu. Budżet Miejskiego Konserwatora Zabytków składa się praktycznie z dwóch zasadniczych części, z czego pierwsza najważniejsza, czyli dotacje na prace konserwatorskie i budowlane przy zabytkach. Plan opiewał na kwotę 3.308.000 złotych, realizacja była na poziomie 3.114.725 złotych, tj. 94,16%. I druga część nieduża - dokumentacje do celów bieżących, plan 72.935 złotych, wykonanie 55.300 złotych, tj. 75,82%. Dziękuję bardzo. Jeśli są pytania, to bardzo proszę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Mam pytanie, dotyczące przyczyn niemożliwości wydatkowania środków. Mam świadomość, że przy specyfice Państwa Biura to często są jakieś problemy w uzgodnieniach, bądź wycofanie się odbiorców dotacji. Czy tego typu szczególne trudności również miały miejsce w ubiegłym roku?

Pan Janusz Tarnacki - Zastępca Miejskiego Konserwatora Zabytków

Generalnie brak 100% wykonania budżetu wynika stąd, że my podpisujemy umowy i Państwo Radni przyznajecie dotacje na podstawie kosztorysów inwestorskich, i takie kwoty są zawierane w umowach, natomiast rozliczenie następuje na podstawie już realnego wykonania, czyli kosztorysów powykonawczych. I tutaj stąd są te rozbieżności między planem a wykonaniem. W zeszłym roku rzeczywiście mieliśmy taką dosyć nietypową sytuację, bo jeden podmiot, który nawet podpisał umowę nie rozliczył się. w związku z tym środki nie zostały przekazane. Inne z kolei dwa podmioty nie podpisały umowy o dotacje, ale generalnie prawie wszyscy umowy podpisują, rozliczają się i otrzymują te dotacje.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś pytania ze strony Państwa Radnych albo naszych gości w tym zakresie? Nie widzę, więc głos zabierze przedstawiciel Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska.

Pan Wiesław Galikowski - Zastępca Dyrektora ds. Planowania i Budżetu w Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska

Pani Przewodnicząca, proszę Państwa. Wydatki DRMG wyglądały w ubiegłym roku następująco:

W zakresie inwestycji, tak szeroko omówionych przez Dyrektora Dawidowskiego plan był w wysokości 587 milionów złotych, wykonanie na poziomie 86%, tj. kwota 496 milionów złotych. jeśli chodzi o remonty, które jednostka też wykonuje plan był na poziomie 5.100. 000 złotych, wykonaliśmy w 100%. Tu w ramach tego planu remontowego również wykonujemy usuwanie awarii w jednostkach oświatowych i tutaj około tysiąca takich awarii zostało usunięte we wszystkich obiektach w trakcie roku.

W ramach wydatków bieżących jednostki plan wynosił 18.700.000 złotych, wykonany został w 98%. Razem sumując wszystkie wydatki łącznie za 2019 rok planowane były na poziomie 611 milionów złotych, wykonanie było na poziomie 85%, co daje nam wartość 520milionów złotych. DRMG również planowało dochody na poziomie 1,2 miliona złotych, wykonanie było dużo większe, bo na poziomie 4

milionów złotych, uzyskane z tytułów różnych, np. ze sprzedaży dokumentacji, ze sprzedaży prawa własności przyłącza do GPEC, za odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań, również kary naliczone z niewykonanych zadań w terminie. Tak wygląda struktura wydatków w jednostce DRMG. Jeśli są jakieś pytania, bardzo proszę. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo. Nie widzę pytań, tytułem komentarza - cieszymy się, że Państwo prowadzi bardzo aktywną gospodarkę w tym zakresie i to nie jest tylko wydatkowanie, ale i również pozyskiwanie dochodów. Nie ma pytań, przechodzimy do wykonania budżetu przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni.

Pan Michał Szymański - Zastępca Dyrektora Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni

Dzień dobry. Zacznę od wydatków:

1. Utrzymanie zieleni miejskiej w 2019 zaplanowano blisko 9 milionów złotych, realizacja planu na poziomie 95%, czyli 8,5 miliona złotych. W ramach tych działań realizowano utrzymanie zieleni, konserwację elementów architektury w parkach miejskich, na zieleńcach i innych urządzonych terenach zieleni, na łącznej powierzchni 417 hektarów, tj. prace ogrodnicze, pielęgnacja trawników, zakładanie i pielęgnacja kwietników i tworzenie nowych form zagospodarowania zieleni, kompleksowe utrzymanie 7 zabytkowych parków, serwis i kontrole naprawcze urządzeń zabawowych, wszystkie place zabaw w zakresie tych środków, utrzymanie drzewostanu miejskiego, lasów komunalnych, utrzymanie terenów zieleni nieurządzonej, zakup materiału roślinnego, małej architektury na terenach zieleni.
2. Wydatki na zielenie uliczną. Zaplanowane było 5 milionów złotych i plan został w 100% zrealizowany.
3. Wydatki w zakresie rozwoju przestrzeni publicznej, największy wydatek tj. inwestycja w zagospodarowanie skweru Podmłyńska, plan 980 tysięcy, wykonanie w 2019 wyniosło 184 tysiące złotych, a w bieżącym roku ma być wydatkowane 713 tysięcy złotych i inwestycja zostanie zakończona w tym roku.
4. Z innych wydatków, tj. opracowanie dwóch dokumentów dla projektantów przestrzeni publicznych w Gdańsku. Jeden to są standardy projektowania „Katalog nawierzchni Gdańska”, drugi przewodnik tj. Poradnik projektowania przestrzeni zabaw w Gdańsku. Te opracowania są już gotowe, czekamy z ich publikacją z uwagi na sytuację epidemiczną, chcieliśmy ten materiał szeroko promować i dystrybuować, ale z uwagi na sytuację zostało to opóźnione, ale w najbliższych tygodniach na pewno ruszymy z tematem. Na te opracowania wydaliśmy 10 tysięcy złotych, z uwagi na to, że większość prac została wykonanych staraniem własnym.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Staraniem własnym, czyli przez kadrę GZDiZ?

Pan Michał Szymański - Zastępca Dyrektora Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni

Tak, przez pracowników.

5. W zakresie pomników. Myślę, że warto wspomnieć o renowacji pomnika Jana II Sobieskiego, na który wydano 152 tysiące złotych.

6. Na oczyszczanie miasta. Plan na 2019 przewidywał 25 milionów złotych. został zrealizowany w 100%. W ramach tych środków m.in. realizowano oczyszczanie mechaniczne jezdni na obszarze całego miasta. Bieżące letnie zamiatanie i pozimowe jednokrotne oczyszczanie 1000 km² dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Oczyszczanie mechaniczne raz w miesiącu na obszarze 122, 6 km dróg rowerowych. Codzienne oczyszczanie 3829 sztuk koszy ulicznych.
7. Zabezpieczenie sanitarne ruchu ulicznego, cmentarzy komunalnych. Realizowano usługę usuwania martwych zwierząt i ptaków oraz kompleksowe zmywanie ręczne i mechaniczne powierzchni ekranów dźwiękochłonnych oraz innych zanieczyszczeń.

Warto też wspomnieć o przychodach, które zostały wygenerowane w roku ubiegłym z działań związanych z realizacją uchwały krajobrazowej. W ubiegłym roku z 69 kar nałożonych w ramach realizacji tej uchwały na łączną kwotę w wysokości 208.564 złote. Kary te zostały zapłacone. W zakresie inżynierii ruchu opowie dyrektor Wawrzonek. Dziękuję bardzo.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Na zadania związane z inżynierią ruchu wydaliśmy około 1,5 milion złotych. gro tych środków to była przebudowa dwóch skrzyżowań na ronda. Mówię tutaj o skrzyżowaniu Barniewicka - Nowy Świat oraz Olszyńska-Miedza. Dodatkowo było prowadzonych szereg działań, naszych typowych działań związanych z poprawą bezpieczeństwa. W około 30 lokalizacjach zamontowaliśmy progi zwalniające. Z takich nowych ciekawych rzeczy, za kilkanaście tysięcy złotych pojawiły się nowe rozwiązania na ul. Obrońców Wybrzeża w rejonie Leclerc. Krakowskie rozwiązanie wdrożyliśmy na naszych ulicach - testowo. Zobaczmy jak to się będzie sprawdzać. Takie wydatki były w ramach działań planowanych na inżynierię ruchu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Głos zabierze Radna Katarzyna Czerniewska.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo. Z góry przepraszam, że to pytanie nie będzie dotyczyło sprawozdania za zeszły rok, ale chciałam skorzystać z Panów obecności na naszej Komisji i zapytać o następującą rzecz. Kilka dni temu otrzymałam e maila od mieszkanki Śródmieścia, która prosiła o podjęcie koniecznych działań w związku z suszą tegoroczną, które miałyby polegać o odstąpienia koszenia trawników w Śródmieściu. Chciałabym prosić Panów o opinię. Czy miasto planuje tego typu działania, jak odstąpienie od koszenia trawników i czy rzeczywiście są to jakby takie miarodajne działania, które miałyby szansę mieć jakiś wymierny efekt w związku z sytuacją suszy? Dziękuję bardzo.

Pan Michał Szymański - Zastępca Dyrektora Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni

Odpowiem. Oczywiście kwestia ograniczenia koszenia trawników w tym roku jest brana pod uwagę, nie tylko z uwagi na suszę, ale także z uwagi na przewidywane zmniejszenie wpływów do budżetu miasta i konieczność oszczędności, które muszą być wygenerowane w jednostkach. Natomiast kwestia koszenia w Śródmieściu była poruszana ostatnio przez opinię publiczną, więc jest część trawników, które mają charakter takich trawników rekreacyjnych, wypoczynkowych lub też trawników, które stanowią oprawę dla nasadzeń zieleni ozdobnej, i te trawniki naturalnie będą

koszone z tą częstotliwością, która była przyjęta także w latach ubiegłych, natomiast większość obszarów trawnikowych w mieście będzie koszona rzadziej i z uwagi na oszczędności i z uwagi na suszę. Na szczęście w ostatnich dniach ta susza została nam lekko złagodzona przez opady, ale zdajemy sobie sprawę z tego, że na pewno ten problem do nas wróci, więc kosić będziemy rzadziej.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo. Nie widzę więcej pytań. Tak tytułem komentarza wątek, który Pan Dyrektor Wawrzonek już poniekąd wywołał. Prawdopodobnie, jeśli chodzi o wykonanie budżetu w roku 2020, pomimo, że nie będą to duże kwoty, to czeka nas bardzo wiele zmian i taka powiedziałabym gotowość realizacyjna w zakresie pewnych rozwiązań, czy dotyczących bezpieczeństwa ruchu na dzielnicach, czy w zakresie przestrzeni publicznych, ale o tym na pewno jeszcze będziemy w dalszym ciągu tego roku dyskutować. Bardzo dziękuję i proszę o zabranie głosu przedstawiciela z Gdańskich Wód.

Pan Ryszard Gajewski- Prezes Zarządu Gdańskich Wód

Chciałbym przedstawić wykonanie budżetu Spółki Gdańskie Wody wynikającego z realizacji, głównie z umowy powierzenia. Ten budżet to 32.541.000 złotych i został zrealizowany w 100%.

Takie największe pozycje:

- Systemy otwarte - kwota 8.373.000 złotych. Czyli mówimy o rowach, potokach, zbiornikach retencyjnych, kanałach- to są prace polegające na czyszczeniu, drobnych remontach, kontroli tych obiektów.
- Systemy zamknięte - kwota 15.052.000 złotych, czyli tj. kanalizacja deszczowa. I tu, żeby pokazać skalę, tzn. na co te 15 milionów złotych było przeznaczonych. Jest to głównie czyszczenie, w tym wyczyszczono 17 tysięcy wpustów kanalizacji deszczowej, 10 tysięcy studni. Mechaniczne czyszczenie sieci kanalizacji deszczowej i 100 kilometrów sieci zostało wyczyszczonych i 14 tysięcy przykanalików deszczowych. To są takie podstawowe prace.
- Przepompownie na systemach otwartych - kwota 1.370.000 złotych i jest to utrzymanie tych przepompowni.
- Pompownie wód deszczowych - 660.000 złotych.
- Utrzymanie miejskiego magazynu przeciwpowodziowego kosztuje 463.000 złotych.
- Utrzymanie i bieżąca konserwacja miejskich fontann -887.000 złotych.
- Przeprowadziliśmy też prace remontowe na zbiornikach retencyjnych. Było to czyszczenie zbiorników Kilińskiego, Mokra Fosa, Rębiechowo 3. Remont zbiorników w parku Królewska Dolina - kwota wydatkowana 408.000 złotych.
- Utrzymanie miejskiego systemu monitoringu stanu wód i meteorologicznego - 395.000 złotych.
- Realizacja obiektów tzw. małej retencji, ogrodów deszczowych, w tym roku pojawiły się nowe ogrody deszczowe lub takie mini parki, tak to nazywamy np. przy ulicach: Radarowej, Azaliowej, Junony, Za Murami, Zielonej - wydatkowano kwotę 270.000 złotych.
- Z takich też prac ważnych wykonywaliśmy też prace polegające na podwyższeniu obwałowania Potoku Strzyży w parku przy ul. Kubacza, właśnie wspólnie z GZDiZ te prace wykonaliśmy po to, żeby przy większym poziomie Strzyży w tym miejscu zabezpieczyć przed wylewaniem w kierunku ul. Kubacza.
- Wykonywaliśmy na pompowni w Nowym Porcie wzmocnienie wału, który zabezpiecza przed cofką od strony morza.

Dziękuję bardzo, to tyle z mojej strony.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Nie widzę pytań w dyskusji. Tylko tytułem komentarza, takie wprowadzone już kilka lat temu przez Państwa elementy do tej infrastruktury zielono-niebieskiej jak ogrody deszczowe, myśmy się już się zdążyli przyzwyczaić do tej pozycji w sprawozdaniach, tymczasem dostają sygnały z Polski, że inne duże miasta nam zazdroszczą takiej współpracy społecznej w tym zakresie.

Wobec braku pytań ze strony Państwa Radnych w tym zakresie, przechodzimy do następnej jednostki, bardzo proszę Pana Dyrektora Zomkowskiego o zabranie głosu.

Pan Sebastian Zomkowski - Dyrektor Zarząd Transportu Miejskiego

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni. Jeśli chodzi o budżet Zarządu Transportu Miejskiego za 2019 rok, to wygląda następująco:

Plan wydatków, to 427 milionów złotych, wykonanie 424,8 miliona złotych, co stanowi 99% i lwią część tych wydatków, bo prawie 91% to zakup usług przewozowych w trakcji autobusowej i tramwajowej. Tutaj wydatki kształtowały się na poziomie 386,6 miliona złotych, wykonanie prawie 100%. Warto zaznaczyć, że w ubiegłym roku około 5% usług w trakcji tramwajowej nie zostało wykonanych z powodu remontu trasy tramwajowej na Stogi. Środki te zostały przesunięte do trakcji autobusowej, rozszerzyliśmy układ komunikacyjny na Gdańsku Południu. W tym roku mamy zwiększony budżet na komunikację miejską, więc te zmiany, które wprowadziliśmy w ubiegłym roku w autobusach, nie musimy w tym roku z tych usług zrezygnować tylko one zostały jeszcze bardziej rozbudowane, ponieważ dostaliśmy więcej środków. Ważniejsze wydatki to tramwaj wodny 2.335.000 złotych, prawie 100% wykonania. Przewóz osób niepełnosprawnych - 7 milionów złotych.

Przychody:

- Sprzedaż biletów - 125,5 miliona złotych - plan, wykonanie 128,5 miliona złotych- wykonanie 102%, czyli uzyskaliśmy 3 miliony więcej ze sprzedaży biletów na komunikację miejską. Natomiast tutaj jedna uwaga. Zakładaliśmy sprzedaż biletów komunalnych, czyli naszych ZTM na poziomie 102,5 miliona złotych, wykonanie było niższe, bo 98,7 miliona złotych, ale wzrosła za to sprzedaż biletów metropolitalnych. Tutaj zakładaliśmy 7,5 miliona złotych, natomiast wykonanie było w wysokości 14 milionów złotych. Zresztą to jest taka tendencja, którą da się zauważyć już od kilku lat, że właśnie sprzedaż biletów metropolitalnych rośnie, a wynika to z tego, że nasi pasażerowie oprócz tramwajami, autobusami chcą podróżować również koleją, a bilet metropolitalny właśnie daje taką możliwość, stąd też wprowadzenie biletu łączonego naszego okresowego, który obowiązuje na kolej w tym roku spodziewamy się, że dużo osób skorzysta z tej oferty. Natomiast aktualnie, zresztą Państwo to widzicie mało osób korzysta z komunikacji, widzimy to też po wpływach ze sprzedaży biletów, że one strasznie maleją przez sytuację pandemii i obawiamy się, że ten wynik sprzedaży w tym roku nie będzie taki różowy.
- Dochody ze sprzedaży biletów na tramwaj wodny. Zakładaliśmy 521 tysięcy złotych, wykonanie 605 tysięcy złotych. Przypominam, że w ubiegłym roku wprowadziliśmy podwyżkę cen biletów, ale równocześnie też każdy mieszkaniec Gdańska na Kartę Mieszkańca mógł bezpłatnie wykonać rejs, stąd ten wzrost dochodów ze sprzedaży biletów nie jest tak istotny pomimo podwyżki o 100%.

- Wpływy z opłat dodatkowych, czyli tzw. mandatów na poziomie 4 milionów złotych. Może też w celach informacyjnych przekazać, że wartość takich mandatów wystawionych tj. 7 milionów złotych, natomiast wpływy z tego tytułu 4 miliony złotych, więc wskaźnik windykacji wynosi 59%.

Jeszcze informacyjnie, wskaźnik pokrycia kosztów usług przewozowych przychodami ze sprzedaży biletów wyniósł w ubiegłym roku 33% i również w 2020 roku planujemy ten wskaźnik na tym poziomie, aczkolwiek już wiemy, że na pewno tego wskaźnika nie da się osiągnąć, ponieważ teraz w okresie pandemii koszty funkcjonowania komunikacji miejskiej prawie, że w ogóle nie maleją dlatego, że trzeba utrzymywać tabor, trzeba płacić motorniczym, kierowcom, natomiast wpływy ze sprzedaży biletów drastycznie zmalały, więc należy się spodziewać, że w tym roku wykonanie tego wskaźnika będzie bardzo niskie. Dziękuję bardzo. Jestem do Państwa dyspozycji, jeśli są jakieś pytania.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo. Panie Dyrektorze, czy wobec tych informacji dotyczących przekroczenia zakładanego pułapu przychodów ze sprzedaży biletów można jednocześnie wyciągnąć wniosek, że wzrosła liczba korzystających z usług, bo tak naprawdę pamiętam nasze dylematy kalkulacyjne związane z wprowadzeniem reguły „Dzieciaki bez biletu”. Wiadomo, że w tych założeniach to już jest jakoś skalkulowane, natomiast czy wiąże się to z rosnącym zainteresowaniem osób dorosłych pracujących, czy w taki sposób nie można tego przełożyć?

Pan Sebastian Zomkowski - Dyrektor Zarząd Transportu Miejskiego

Liczba przewiezionych pasażerów w 2019 roku wzrosła o 3 miliony w stosunku do roku 2018. Z tym, że proszę zauważyć, że jeżeli liczymy liczbę przewiezionych pasażerów, to nie uwzględniamy wyłącznie te osoby, które płacą za bilet, tylko również te osoby, które korzystają z ulgi. Natomiast zauważamy, zresztą to też potwierdzają badania wykonane przez Biuro Rozwoju Gdańska, że mobilność naszych mieszkańców rośnie, więc rośnie liczba podróży wykonanych przez jedną osobę. Stąd też rośnie liczba przewiezionych pasażerów i też rosną wydatki na rzecz komunikacji miejskiej, więc pomimo tego, że w 2019 roku ceny były na niezmiennym poziomie, to przychody z tego tytułu wzrosły, ale to właśnie wynika z tego, że rośnie liczba pasażerów.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dla naszych założeń równoważenia mobilności w mieście to chyba dobra wiadomość, chociaż nie mamy z drugiej strony porównania ilu mieszkańców naszego miasta zdecydowało się wsiąść w samochód, bo musimy uwzględnić to, że liczba mieszkańców Gdańska rośnie, co też jest dobrą informacją. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania do przedstawionego zakresu przez Pana Dyrektora Zomkowskiego? Nie widzę zgłoszeń, w związku z tym bardzo dziękuję wszystkim Państwu za przedstawione nam informacje i ponieważ nie ma głosów w dyskusji przejdziemy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2019 rok - w zakresie działania Komisji.

Głosowanie:

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień dotyczących sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska za rok 2019, przekazanych przez:

- 1) Panią Jolantę Ostaszewską - Dyrektora Wydziału Budżetu Miasta i Podatków,
- 2) Pana Macieja Lorka - Dyrektora Wydziału Środowiska,
- 3) Pana Piotra Kryszewskiego - Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej,
- 4) Pana Remigiusza Kitlińskiego - Kierownika Referatu Mobilności Aktywnej,
- 5) Pana Marcina Dawidowskiego - Dyrektora Wydziału Projektów Inwestycyjnych,
- 6) Panią Ewę Pielak - Zastępcę Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska,
- 7) Pana Janusza Tarnackiego - Zastępcę Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- 8) Pana Wiesława Galikowskiego - Zastępcę Dyrektora ds. Planowania i Budżetu w Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska,
- 9) Pana Michała Szymańskiego - Zastępcę Dyrektora Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni,
- 10) Pana Ryszarda Gajewskiego - Prezesa Zarządu Gdańskich Wód,
- 11) Pana Sebastiana Zomkowskiego - Dyrektora Zarząd Transportu Miejskiego

oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 5 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się - przyjęła i pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2019 rok - w zakresie działania Komisji.
Opinia Nr 20-4/65/7/2020

Lista z imiennym głosowaniem przez poszczególnych członków Komisji nad ww. projektem uchwały stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

PUNKT - 3

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska - stan wdrażania.

Przedstawiają: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska. Dokument przyjęty przez Radę Miasta w II połowie 2018 roku. Omawiany w lutym ubiegłego roku po raz pierwszy na Komisji Zrównoważonego Rozwoju (SUMP). Wtedy poczyniliśmy pewne wnioski. I teraz Panie Dyrektorze, jak wygląda po kolejnym roku postęp wdrażania tego dokumentu?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Dzień dobry jeszcze raz.

Szanowni Państwo, jak słyszeliście w wypowiedziach wielu moich przedmówców, te założenia, które przyświecały wdrożeniu czy uchwaleniu SUMP, one są realizowane. Wspomnę może tylko jakby o efektach działań. Skłamałbym gdybym powiedział, że to są wyłącznie i tylko kwestie związane z SUMP-em. Jest to pokłosie wielu lat konsekwentnej polityki, którą miasto prowadzi, a której jakby SUMP jest wyrazicielem, a mianowicie w tamtym roku, jeśli chodzi o liczbę wypadków to mieliśmy najmniej wypadków w historii Gdańska po 1989 roku. W Gdańsku wydarzyło się około 460 wypadków, 11 osób zginęło, około 550 było rannych. Te 11 osób ciągle dużo, ale to też jest najmniejsza ilość, jeżeli chodzi o motoryzacyjną historię Gdańska.

W tamtym roku odnotowaliśmy największą liczbę rowerzystów w tych miejscach, w których są zamontowane liczniki rowerowe. Tak, że te działania przynoszą efekty. Pojawiły się pierwsze parki kieszonkowe. Moim zdaniem dużą poprawa jest, jeśli chodzi o przestrzeń publiczną. Przypomnę, że jako jedno z pierwszych miast w Polsce Gdańsk uchwalił Śródmiejską Strefę Płatnego Parkowania, poprzedzoną bardzo szeroką analizą ruchu na obszarze Śródmieścia. W tamtym roku udało się zrealizować pierwszy Mikro SUMP, który objął rejon Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, UCK jako generator ruchu. Mam nadzieję, że w miarę szybko uda nam się te zapisy dotyczące tego SUMP-u lokalnego UCK wdrożyć w życie, przekuć w jakieś konkretne działania i przyniesie to wymierny efekt, jeśli chodzi o zmianę zachowań transportowych pracowników tej firmy.

Natomiast nie chciałbym się koncentrować na tym, co się udało zrobić. Może lepiej opowiedzieć o zagrożeniach, które widać i pewnych niedociągnięciach, może mocne słowo, ale rzeczach, które wydaje mi się, że warte są analizy, jeżeli chodzi o konieczność ich poprawy. Nie będę ukrywał, że z dużym niepokojem patrzemy na obecną sytuację epidemiczną w kontekście także zachowań transportowych. Pan Dyrektor Zomkowski wspominał o tym jak to widać z punktu widzenia komunikacji miejskiej. No trudno nie zauważyć tych pustek w autobusach i w tramwajach i jest obawa czy ten trend będzie stały, czy niestety nastąpi wyhamowanie, jeśli chodzi o korzystanie z komunikacji zbiorowej. Mam nadzieję, że nie, że to jest chwilowe. Druga poważna rzecz to są kwestie finansowe, to też się wielokrotnie w tych wypowiedziach moich przedmówców przewijało. Przypomnę o bardzo istotnym zastrzyku finansowym, który miał wpłynąć na działania związane z szeroko rozumianym SUMP-em. W ramach Śródmiejskiej Strefy Płatnego Parkowania, trzeba przyznać bardzo dobre zapisy, jeżeli chodzi o rozwiązania ustawowe, mówią o tym, że 60% wpływów z tytułu ŚSP ma iść na działania alternatywne w stosunku do transportu samochodowego indywidualnego. W Gdańsku zapadła decyzja, że te środki będą dedykowane w udziale 80%, z czego połowa ma iść na działania na rzecz poprawy transportu pieszego i rowerowego, druga połowa ma iść na działania związane na rzecz poprawy kwestii związanych z zielenią, roślinnością, szeroko rozumianą ekologią. Oby się to udało, ale jak to będzie wyglądać, jeżeli chodzi o mobilne wpływy itd. itd. też nie wiemy, trudno powiedzieć.

Z rzeczy, takich prozaicznych, ale też wartych wydaje mi się gdzieś tam skorygowania czy rozmowy na szczeblu naszych jednostek miejskich jest wskazanie, nazwijmy to wprost odpowiedzialności za realizację SUMP-u. Tu Państwo słyszeli troszeczkę z ust Oficera Rowerowego, trochę Dyrektora ZTM, trochę moich, wspominał Pan Dyrektor Dawidowski z Wydziału Programów Inwestycyjnych o działaniach, które w jakimś tam stopniu są realizacją założeń SUPM. Natomiast prawdę powiedziawszy, żebym mógł powiedzieć która z tych jednostek jest odpowiedzialna za tą realizację, to niestety tak chyba nie jest. I o ile dziś to funkcjonuje, no bo każdy z nas wykonuje swoje zadania. SUMP został uchwalony w II połowie 2018 roku, więc jest około półtora roku wdrażany, może jeszcze za wcześnie na pewne wnioski i wyniki ewaluacji całego tego procesu, ale w którymś momencie to nastąpi, i źle by się okazało, gdyby nie było kogoś jednostki, osoby, która będzie w stanie to spiąć i skoordynować. Tak, że to też jest na pewno element, który wymaga ustalenia gdzieś, ugruntowania pozycji tej osoby, czy tej jednostki w ramach wszystkich struktur miejskich. Tak, że to są takie pewne kwestie, o których możemy mówić na teraz, pewne zagrożenia, które widzę

na jutro. Z chęcią oddam Państwu głos, wysłucham Państwa jakby wrażeń, jeżeli chodzi o ten początek funkcjonowania SUMP.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję. Zanim przejdziemy do dalszej dyskusji mam sygnał o pojawiającym się problemie technicznym, a mianowicie to, że nie słyszeliśmy odpowiedzi Radnego Przemysława Majewskiego przy głosowaniu dotyczącym sprawozdania z wykonania budżetu za 2019 rok. Faktycznie, według mojej wiedzy sytuacja regulaminowa nie reguluje w jasny sposób tej sytuacji. Głosowanie odbywa się w ten sposób, że mówimy do mikrofonu, nie piszemy na Messengerze. Czy moglibyśmy możemy jeszcze raz przeprowadzić głosowanie, a?

Elżbieta Wajs- Deyck- Starszy Inspektor w Biurze Rady Miasta Gdańska

Według Regulaminu Rady Miasta Gdańska (§ 19 punkt 6) reasumpcja głosowania może nastąpić tylko w ramach rozpatrywanego punktu porządku obrad, a Komisja już przeszła do następnego punktu. Pana Radnego Majewskiego odpowiedzi nie usłyszeliśmy, gdy Pani Przewodnicząca przeprowadzała głosowanie wyczytując kolejno nazwiska Państwa Radnych.

Radny Przemysław Majewski - członek Komisji

Pani Przewodnicząca. Już tłumaczę na czym problem polegał. W momencie, kiedy mówiła Pani miałem wyłączony mikrofon tak jak wszyscy, a w momencie, kiedy wspomniała Pani, że rozpoczyna się głosowanie, po prostu zerwało mi połączenie LTE i w momencie, kiedy już się połączyło z powrotem już byli Państwo w kolejnym punkcie obrad, stąd też moja wiadomość do Pani Przewodniczącej z pytaniem odnośnie możliwości zagłosowania, ale rozumiem tutaj, że to jest uregulowane inaczej.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Niestety nie wszystkie kwestie jestem w stanie tutaj w sposób optymalny realizować, jak się okazuje. Przykro mi w związku z zaistniałą sytuacją, ale teraz procedujemy następny punkt obrad.

Radny Przemysław Majewski - członek Komisji

Rozumiem, dziękuję.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Panie Dyrektorze. Tutaj już widzę, że są chętni do zabrania głosu. Zanim oddam głos proszę powiedzieć, jeżeli chodzi o wdrażanie Miejskiego Planu Mobilności, rozmawialiśmy już o koordynacji tych różnych, bardzo potrzebnych zadań podejmowanych przez poszczególne jednostki i o monitoringu. Wiem, że potem odbył się cykl spotkań na ten temat i dyskusja. Rozumiem, że nie jest to jeszcze stan dokonany?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

No niestety nie. Prawda też jest taka, że zmiany kadrowe, które dotknęły nasze miejskie jednostki jeżeli chodzi o SUMP są na tyle bolesne, że trudno w tej chwili wskazać kogoś kto mógłby stać się liderem tego projektu, a wydaje mi się, że nawet przy najlepszych chęciach jeżeli nie ma osoby, która będzie ciągnęła tego typu wózek, szczególnie do którego jest podczepionych naście koni, to trudno

będzie tym pokierować, więc tu musimy wskazać kogoś i znaleźć kogoś, kto będzie miał tyle zapatu co Pani Karolina Orcholska, żeby temat ciągnąć.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Faktycznie kadry to czasami niedoceniana, ale to bardzo istotna część wdrażania polityki miasta. W tym momencie, ponieważ bardzo aktywnie nasi goście zgłaszają się do głosu. Poproszę najpierw ze strony Dzielnicy Aniołki, podejrzewam, że to jest Pani Przewodnicząca Zarządu, czy mam rację?

Pani Monika Murawska - Przewodnicząca Zarządu Rady Dzielnicy Aniołki

Dzień dobry.

Bardzo dziękuję za udzielenie głosu. Tutaj Pan Dyrektor już troszkę uprzedził moje pytanie, bo faktycznie swego czasu też bardzo zaangażowaliśmy się w tą część SUMP, która dotyczy planu mobilności do UCK, a chcąc nie chcąc obejmuje w zasadzie oddziaływanie całą naszą dzielnicę. Chciałam dzisiaj skorzystać z okazji i zapytać się, czy ten plan, który był opracowany i do którego złożyliśmy szereg, może nawet nie uwag, ale sugestii, propozycji, bo „przetrzepaliśmy” faktycznie rozwiązania, które są stosowane w krajach w zasadzie całego świata w okolicach szpitali, żeby być może wdrożyć je tutaj u nas w Gdańsku na Aniołkach, no to teraz pytanie, czy jest szansa, żeby te nasze propozycje kiedyś to światło dzienne zobaczyły, bo tam były takie rozwiązania dotyczące i nawet przejazdu trasy autobusów, i rozwiązań graficznych, i przygotowania infrastruktury do poruszania się pieszych, pieszych niepełnosprawnych, a dzisiaj swoją drogą mamy dzień osób z niepełnosprawnościami. I bardzo byśmy nie chcieli, żeby wkład pracy i Pani Karoliny i nasz gdzieś tam umknął, więc prosba i pytanie, co dalej?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Chciałbym tu podkreślić, że mówimy jakby o dwóch podmiotach. Podmiocie miejskim za którego działania możemy w 100% odpowiadać i mówiąc wprost sytuacja, którą mamy obecnie trochę nam przerwała rozmowy na temat wdrożenia kolejnych punktów, które były zawarte w tym SUMP-ie dla UCK, ale wydaje mi się mówiąc kolokwialnie, nie mamy wyjścia. Jeżeli pierwszy SUMP, który miał być takim SUMP-em wzorcowym, który miał pokazywać w jaki sposób rozwiązywać problemy transportowe dla takich generatorów ruchu jak UCK, nie miałby być zrobiony, to mówiąc szczerze to chyba już nie ma co rozmawiać o SUMP-ach, więc zakładam, że nie zabraknie determinacji miastu, żeby zrealizować to, co zostało wykazane w zakresie tych działań, które miasto powinno zrobić. Natomiast drugą sprawą tj. ten partner, ta druga strona, która, no też nie wątpię jakby w dobrą wolę, natomiast czy, tym bardziej umówmy się, te założenia, które były tam przyjęte dla UCK, to też nie są jakieś takie rozwiązania, czy strasznie kosztochłonne, czy wymagające jakichś zmian organizacyjnych funkcjonowania całej tej placówki, więc wydaje mi się, że powinna być dobra wola ze strony UCK, żeby to wdrożyć. Ale niestety jesteśmy przed tymi rozmowami, szczególnie UCK jest w tej chwili w takiej sytuacji, że SUMP nie jest najważniejszym problemem, z którym się obecnie borykają. Ale na pewno temat nie jest skończony i będziemy o tym z nimi rozmawiać, a myślę, że my ze swojej strony będziemy równolegle starali się wdrożyć to, co zostało jakby wskazane do wdrożenia ze strony miasta.

Pani Monika Murawska - Przewodnicząca Zarządu Rady Dzielnicy Aniołki

Dobrze, to ja tylko ze swojej strony zgłaszam nadal chęć współpracy w tym temacie i jeśli by były rozmowy na temat tego co będzie robione, nie w samym

UCK, ale wokół UCK a na terenie dzielnicy to jak najbardziej. Jeszcze raz przedstawimy te nasze pomysły, propozycje, żeby to po prostu wyszło jak najlepiej, bo wiemy, że ten SUMP się nie ogranicza do granic UCK, ale w zasadzie on najwięcej ma do powiedzenia wokół tego wszystkiego. Tam jest kwestia i tych rozwiązań parkingowych. Wszyscy z niepokojem patrzymy, bo zaraz będzie oddany kolejny kompleks w ramach nieinwazyjnego centrum, no mamy kwestie dojazdu do tego GOS, gdzie są też te miejsca parkingowe, teraz tak bardzo piracko zajmowane. Przed chwilą była rozmowa też z Panem Zomkowskim, właśnie wystosowaliśmy informacje na temat zmiany kierunków ruchu. To są takie tematy, które trudno cząstkowo rozwiązywać a jednocześnie ja zdaję sobie sprawę, że one dotyczą tyłu obszarów, że też trudno zebrać na raz i możliwości wykonawcze i finansowe, ale tak jak mówię, jeśli będzie powrót do tematu to jak najbardziej ze strony rady dzielnicy tutaj poświęcimy swój czas i swoje siły, żeby pomóc w realizacji tego.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Bardzo dziękuję Państwu. Też jest okazja podziękować za dotychczasowy wkład w ten SUMP UCK. JA wiem i od Pani Karoliny i od kolegów, którzy brali udział jak byliście Państwo w to zaangażowani. Tak, że na pewno nie zapomnimy o Państwu i dalej będziemy korzystać ze współpracy z Wami, to mogę w pełni zadeklarować.

Pani Monika Murawska - Przewodnicząca Zarządu Rady Dzielnicy Aniołki

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Może tutaj tytułem pewnego tła dla Państwa Radnych, ponieważ rzezone opracowanie nie było przyjmowane przez Radę Miasta, tak jak wspomniał Pan Dyrektor i Pani Przewodnicząca, to był rodzaj współpracy fakultatywnej. Tak naprawdę jednostki miejskie były tutaj wspierającymi merytorycznie, ale faktycznie duża praca została wykonana przede wszystkim powiedziałabym ustalając stan rzeczy w sposób rzetelny jak wyglądają zachowania mobilnościowe w rejonie Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, co myślę, że jest kwestią ważną nie tylko dla naszego miasta, ale nawet dla naszej Metropolii. Do tej pory funkcjonowaliśmy w zakresie wielu mitów na ten temat. Tutaj okazało się, nie wiem czy Pan Dyrektor jest uprawniony, żeby upublicznić ten dokument, bo wiem, że jeszcze pewne negocjacje, co było powiedziane z Uniwersyteckim Centrum Klinicznym trwają, więc tam pewnie jakieś korekty mogą być wprowadzone. Natomiast duża praca została wykonana i faktycznie pierwszy taki model lokalnego planu mobilności w Gdańsku został wykonany.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Dzisiaj nie chcę deklorować terminu, bo tak faktycznie szereg informacji w tym dokumencie jest materiałami pozyskanymi przez UCK. Natomiast, jeżeli tylko będzie to możliwe ja z chęcią to Państwu udostępnię, bo tak jak Pani Przewodnicząca wspomniała sam byłem zaskoczony pewnymi wynikami tych ankiet, badań, które zrobiono wśród pracowników UCK. To nie jest tak choćby, że samochodem do pracy jeździ zawsze osoba z czwórką dzieci i to jest jedynym wykładnikiem, który powoduje wybór samochodu. Naprawdę są tam bardzo ciekawe informacje, wnioski i jak tylko będzie można udostępniemy je.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Widząc w kolejce Przewodniczącego Tomasza Struga z Oliwy podejrzewam, że temat lokalistyczny będzie kontynuowany, proszę o zabranie głosu.

Pan Tomasz Strug- Przewodniczący Zarządu Rady Dzielnicy Oliwa

Dziękuję Pani Przewodnicząca.

Dokładnie. Bardzo zazdrościmy Aniotkom, że już takie rozmowy i już taki mikro SUMP gdzieś tam się rodzi, tworzy i jest przynajmniej przychylność ku temu. Bardzo popieram pomysł Pana Dyrektora Wawrzonka, żeby ktoś oczywiście ogarnął ten Plan Zrównoważonej Mobilności i go jakby koordynował na przyszłość po to, żeby ten dokument nie stał na półce, bo rzeczywiście cały duży wysiłek poszedł na to, żeby go wypracować i ważne jest, żeby jednak wdrażać go w życie nieustannie, licząc na to, że jednak wrócimy do prawdziwej normalności, a nie tej którą znamy z za okna dzisiaj. A są pewne niestety takie przykłady, że jednak rzeczywistość trochę skrzeczy i ona zupełnie idzie w sprzeczności to co miasto planuje a to co jest w planie zapisane. Przykład ul. Nowej Sudeckiej, który totalnie zaprzecza jakby idei wyprowadzania ruchu z dzielnic historycznych, również wspierania tak naprawdę transportu miejskiego. I taka naprawdę wielka prośba oto, żeby pomyśleć na przyszłość już o też takim mikro SUMP dla całej Oliwy, która rzeczywiście ma jeszcze bardzo duży potencjał rozwojowy, jeśli chodzi o kolejne centra biurowe. Mam wrażenie, że taki następuje swego rodzaju rozbiór Oliwy na kawałki przez poszczególne plany zagospodarowania przestrzennego. Słyszałem, że są przymiarki jakieś do odmrożenia planu dla firmy Skanska i wprowadzenie tam prawie 4 tysięcy aut rano i popołudniu, więc tak naprawdę należałoby kompleksowo pomyśleć o całej Oliwie i ten pomysł, takiego SUMP byłby bardzo tutaj potrzebny, który mógłby na chwilę zamrozić te wszystkie plany i pomyśleć koncepcyjnie o całej dzielnicy, bo za chwilę rozleje się mleko i nie będziemy mogli przejechać w żaden sposób np. z Wrzeszcza do Sopotu, bo staniemy w gigantycznym korku, chociaż zapewne różne analizy robione przez deweloperów będą wskazywały zupełnie co innego. Dziękuję bardzo za głos.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Gościnnie w naszej Komisji Radny Karol Ważny, proszę o zabranie głosu.

Radny Karol Ważny - Przewodniczący doraźnej Komisji ds. Reformy Jednostek Pomocniczych Miasta Gdańska

Dziękuję. W zasadzie chciałem tylko przyklasnąć głosowi Pana Przewodniczącego Struga. Też uważam, że Oliwa jest takim miejscem, gdzie eksperyment, eksperyment może złe słowo, ale jakby kolejne miejsce, w którym należałoby taki dokument SUMP stworzyć właśnie dla całej dzielnicy, myślę, że jest bardzo dobrym przykładem, w związku z tym właśnie miałbym tylko prośbę do Pana Dyrektora Wawrzonka, żeby coś więcej powiedział na temat takiej idei tworzenia dokumentów, o takim charakterze na mniejszym obszarze. Czy to rzeczywiście w praktyce się zdarza, czy w krajach zachodnich takie przykłady też się pojawiają, bo wydaje się to rzeczywiście bardzo interesujące rozwiązanie i chyba, zwłaszcza Oliwie bardzo potrzebne. Dziękuję bardzo.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o te materiały, którymi my dysponowaliśmy, tworząc nawet SUMP gdański, to nie będę ukrywał, że one koncentrowały się przede wszystkim na takiej jednostce jak miasto. Są przykłady SUMP-ów regionalnych, natomiast mówiąc uczciwie nie spotkałem się z SUMP-em dzielnicowym. Plany Zrównoważonej Mobilności dla generatorów ruchu jak

najbardziej, to mieliśmy nawet takie przykłady w momencie, kiedy przystępowaliśmy do naszego planu zrównoważonej mobilności z Włoch, gdzie też były przykłady choćby właśnie szpitali pokazanych jak tam rozwiązywać problem transportowy. Dla samej dzielnicy nie spotkałem, natomiast to nie znaczy, że nie moglibyśmy być pierwszymi w tym zakresie. Wydaje mi się, że przeszliśmy tą pierwszą próbę na podstawie Aniołek i UCK, gdzie tu zgadzam się absolutnie z Panią Przewodniczącą, że UCK to jest jedno, ale tak naprawdę UCK oddziałuje w ten sposób, że ten SUMP można by było w jakimś stopniu powiedzieć, że jest dzielnicowy, bo tak naprawdę rejon UCK jest tym, nie najlepsze słowo użyję, ale inne nie przychodzi mi do głowy borykać z sąsiedztwem tak dużego szpitala jak Centrum Kliniczne, więc jestem przekonany, że mógłby powstać taki SUMP dla Oliwy, tym bardziej, że Oliwa jest bardzo ciekawym przykładem, wręcz powiedziałbym modelowym, gdzie obok funkcji mieszkaniowej, która była doniedawna i jest ciągle dominującą pojawia się silny generator ruchu w postaci centów biznesowych. I może byłby to wręcz taki model, który można by było później wdrażać choćby przy tworzeniu, czy planów, generalnie studiów koncepcyjnych dotyczących obszarów czy dzielnic czy troszeczkę więcej niż jednej dzielnicy, jak najbardziej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Przypomnę, że myśmy mieli, już chyba ponad rok temu takie spotkanie dotyczące generatorów ruchu i potencjalnie otwarcia tych mikro rozwiązań, mikro strategii i tam również przedstawiciele kilku budowniczych obiektów biurowych z rejonu Oliwy o ile pamiętam wzięli udział, tak, że myślę, że z tamtej strony też by było zainteresowanie.

Panie Dyrektorze, mam jeszcze pytania dotyczące pewnych punktów, pewnych zapisów do realizacji w SUMP-ie, np. rozmawialiśmy w ubiegłym roku na temat mapy barier. W ramach tego, że SUMP to nie tylko transport zbiorowy, to nie tylko monitorowanie płynności ruchu, ale również dostępność do transportu zbiorowego i mobilność rowerowa, czy również piesza. Czy cokolwiek udało się w tym zakresie? Pamiętam naszą rozmowę, że jest to wyjątkowo trudny temat wymagający koordynacji wielu jednostek miejskich i funduszy, ale czy cokolwiek udało się w tym zakresie zrobić?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

I tu jest świetny przykład, gdzie widać brak takiego podmiotu, który by to skoordynował. Mówiąc szczerze nie, żeby to zrobić musi być ktoś kto zgra Biuro Rozwoju Gdańska, nas, Zarząd Transportu Miejskiego, pewnie jeszcze parę jednostek. W sytuacji, gdzie nie ma wskazanej jednoznacznie osoby czy podmiotu, który ma to skoordynować, no proszę mi wierzyć, mówiąc brutalnie, każdy ma na tyle pracy, że trudno zmobilizować kogoś na ochotnika. I to jest świetny przykład, gdzie koniecznym wydaje się po prostu wskazanie jednostki, osoby odpowiedzialnej za realizację tego typu punktów SUMP.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

A jeżeli chodzi o zadania dotyczące budowy miasta bardziej przyjaznego dla wszystkich, mam na myśli tutaj wyprowadzenia niektórych przejść dla pieszych na poziom terenu, lokalizacji nowych przejść dla pieszych. Wiem, że takich kilka pomysłów było wpisywanych w budżet tegoroczny, zresztą samo jedno z nich

postulowałam. Czy to w tym momencie jest realizowane, czy wciąż są to projekty gdzieś tam w zawieszaniu?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Nie, no tutaj muszę powiedzieć, że program dostępności, który ogłosił Pan Prezydent Grzelak on jest realizowany. Jest zrealizowane przejście przy ul. Nowej Sudeckiej w Oliwie, jest zrealizowane przejście przez Podwale Przedmiejskie przy ul. Chmielnej. W tym roku będą zrealizowane kolejne dwa przejścia przez Podwale Przedmiejskie, one już się toczą, że tak powiem przy ul. Łąkowej. Będą zrealizowane dwa przejścia przez Okopową, Trakt Św. Wojciecha w rejonie skrzyżowania z Toruńską w ramach projektu przebudowy wiaduktu Biskupia Górka. Jest w tej chwili w GZDiZ procedowany projekt przejścia dla pieszych przez Aleję Zwycięstwa przy UCK. Jest zatwierdzony projekt, mam nadzieję, że obecna sytuacja nie zatrzyma jego wdrożenia przy Bramie Wyżynnej. Tak, że jak najbardziej się dzieje. Dla mnie dużym znakiem zapytania jest na przykład, co będzie się działo przy kładce na Zaspie. To są duże środki, które jak by nie patrzeć trzeba wygospodarować, żeby zburzyć, wyremontować, czy cokolwiek zrobić z tą kładką, żeby tam doszło do realizacji przejść. Jest kilka trudnych tematów, ale muszę powiedzieć, że jeżeli o ten temat chodzi, to akurat on się toczy w miarę sprawnie. Przygotowaliśmy DIP, poszedł na wykonanie projektów w rejonie skrzyżowania ul. Żołnierzy Wyklętych, Rzeczpospolitej, Legionów. Tak, że tu naprawdę jest nie najgorzej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Tutaj wspominając o SUMP-ie mam na myśli również pewne inne dokumenty miejskie, które tak naprawdę zaczęły się jakiś czas temu toczyć. Czy mamy szansę zobaczyć realizację założeń tego dokumentu w standardzie ulicy miejskiej?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Tak. I teraz przy tworzeniu aktualnie planów wiem z doświadczenia, bo też w tym biorę udział, że BRG wskazuje właśnie na konieczność wykonywania ich w standardzie ulicy miejskiej, no jakkolwiek ten standard jeszcze powiedzmy nie jest do końca zakończony. Ale już ten pomysł, jeśli chodzi o szerokości pasów, wyposażenie w zielen, szerokości chodnika, no de facto odpowiadają tym zapisom, które mają być w dokumencie standardu ulicy miejskiej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Kwestia, która też pojawia się coraz silniej na różnego rodzaju forach, również w mediach. Chodzi mi o priorytet dla transportu zbiorowego w zakresie organizacji ruchu, czy toczą się jakieś działania w tym zakresie?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Jeżeli chodzi o priorytet dla komunikacji zbiorowej, to tak. Już nie będę przypominał o tych bus pasach, które zostały zrobione w ubiegłym roku, bo umówmy się na ich zasięg oddziaływania na transport zbiorowy, no nie był jakiś piorunujący, mówimy o kilkuset metrach Traktu Św. Wojciecha, mówimy o ul. Schuberta. Pewnie w przeliczeniu na minuty, czy w skali makroekonomicznej ma swoje konkretne znaczenie, natomiast przygotowane są we współpracy z kolegami z ZTM, tutaj chcę podkreślić, że oni są wręcz tymi inicjatorami zmian. Materiały do ogłoszenia przetargu na projekt dokumentacji na bus pas wzdłuż ul. Żołnierzy

Wyklętych, taki najświeższy materiał dotyczy bus pasa wzdłuż ul. Łostowickiej łącznie z fragmentami ul. Hawła i to zarówno przy jednym i przy drugim końcu ul. Wilanowskiej. Tak, że takie materiały powstają, oby jak najszybciej przeszły do etapu ich realizacji. Byliśmy tuż przed rozmową z Prezydentem Borawskim w zakresie ul. Spacerowej, bo jako GZDiZ przygotowaliśmy pewną koncepcję przekroju ul. Spacerowej pod kątem właśnie możliwości zrobienia buspasów w takim gdyńskim stylu, czyli o zmiennych kierunkach ruchu w zależności od pory dnia, i też się do tego przymierzaliśmy, no niestety ta sytuacja jakby wstrzymała te prace, ale jesteśmy koncepcyjnie też do niej przygotowani.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tutaj pytanie na forum od Przewodniczącej Mazurowskiej. Co z kładką prowadzącą od SKM Stocznia, według planów miała być remontowana przez GZDiZ w tym roku, czy może razem z niweletą umożliwiającą przejście suchą stopą przez Park Steffensa?

Poniekąd to jest bardzo dobry pomysł. Nie wiem czy Pan Dyrektor odpowie, ponieważ mam świadomość, że to nie jest Pana pion.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Ale mam troszeczkę wiedzy na ten temat. Niestety tu zderzamy się z kolejarzami, którzy mają inny pomysł na realizację ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bo tam przetarg został ogłoszony, prawda?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Tak, tylko, że my chcieliśmy pierwotnie w ramach remontu kładki wykonać pewne działania, które pozwoliłyby, choćby te nieszczęsne schody, które są między częścią SKM, a częścią PLK. Natomiast okazało się, że nie możemy tego zrobić. I to już jest pewna ingerencja w kładkę w tym stopniu, gdzie można powiedzieć, że to już nie jest remont a przebudowa. Przebudowa wymaga decyzji, pozwolenia na budowę. Kolejarze powiedzieli nie zgadzamy się, chyba że przebudujecie ją w taki sposób, żeby w przyszłości można było tam uruchomić zmieniony układ torów. Wykonanie tego, to jest rząd kilkunastu milionów złotych, tak jak by chcieli kolejarze. Oczywiście nas na to nie stać. My możemy wyremontować ją w takim standardzie, żeby dało się po prostu bezpiecznie i wygodnie po niej przejść. I stanęło na tym, że niestety nie będziemy mogli wykonać żadnych dodatkowych czynności poza tak naprawdę wyremontowaniem tej kładki, mówiąc brutalnie wymianą materiału na nowszy. I tak to wygląda. Nie mam wiedzy, czy to poszło w tej formie, czy gdzieś tam się toczą jeszcze jakieś może dodatkowe rozmowy, bo wiem, że bardzo dużym naszym sprzymierzeńcem była Szybka Kolej Miejska, której także zależało na wyremontowaniu tej kładki. Czy udało się w jakiś sposób wpłynąć na PKP, to niestety nie mam tej informacji.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję. Tutaj podejrzewam, że z Panią Przewodniczącą będziemy w takim razie, w służbach bezpośrednio odpowiedzialnych za ten projekt się dowiadywać szczegółów. Jest to mimo wszystko informacja dość smutna, bo wielokrotnie rozmawialiśmy o znaczeniu tego połączenia również w zakresie wspomnianej dostępności tak zwłaszcza teraz w sytuacji, kiedy po drugiej stronie rośnie nam nowa dzielnica na terenach po stoczniowych.

Jeszcze Przewodniczący Strug ma pytanie.

Pan Tomasz Strug - Przewodniczący Zarządu Rady Dzielnicy Oliwa

Pnie Dyrektorze. Czy są jakieś ustalenia a pro po tych poszerzeń chodników związanych z koronawirusem tudzież innych takich zmianach, bo kolejne miasta rzeczywiście się włączają w tego typu akcje i ułatwienia i nie tylko w Europie, ale też w Polsce już.

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Proszę Państwa. Jeżeli chodzi o takie tymczasowe rozwiązania na rzecz poprawy sytuacji pieszych w czasie pandemii przygotowaliśmy taki zestaw działań, który w tej chwili jest w analizie ekonomicznej. Nie będę ukrywał, że liczba pomysłów dotyczących działań doraźnych doszła już d takiego momentu, że zaczęliśmy się zastanawiać, czy że jak zrobimy rozwiązania doraźne to cokolwiek będzie nas stać na rozwiązania docelowe. W związku z tym gdzieś musimy to zbilansować. Jednym z pomysłów, jeżeli jesteśmy przy Oliwie to pomijając kwestie zamknięcia ulic takich jak Kanapariusza, Ceynowy, coś tam jeszcze było, ale nie pamiętam tej jednej nazwy, jest pomysł, żeby wyrzucić parkowanie z chodnika pomiędzy ul. Kaprów a Derdowskiego na jeden pas Al. Grunwaldzkiej po to, żeby ten największy odcinek, jeśli chodzi o ciąg główny z punktu widzenia pieszych w całości móc przeznaczyć dla ruchu pieszego. Jest kilka tematów rowerowych poprawiających ruch rowerzystów, jest kilka innych tematów dotyczących przeniesienia parkowania na jezdnie w skali miasta. W tej chwili bilansujemy środki, mamy Panu Prezydentowi Grzelakowi do końca tygodnia dać informację jakie to są pieniądze, co z tego można by było zrobić, gdzie naszym zdaniem byłby najlepszy efekt.

Pan Tomasz Strug - Przewodniczący Zarządu Rady Dzielnicy Oliwa

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękujemy bardzo. Czy jeszcze Państwo Radni mają pytania do Pana Dyrektora? Ponieważ nie widzę, to tak podsumowując te informacje, które zebraliśmy, proponowałabym ponowienie wniosku, który został przez nas skierowany do Prezydenta Miasta Gdańska w ubiegłym roku, brzmiał on, cyt. „utworzenie komórki lub referatu, którego zadaniem będzie monitorowanie, koordynowanie i egzekwowanie wdrażania Planu Mobilności Miejskiej dla Gdańska”.

Taka była teść tego wniosku i bym chciała, wiem, że pewne przygotowania już zostały poczynione, niemniej wobec sytuacji, że tak jak wspomniał Pan Dyrektor, z jednej strony mieliśmy do czynienia ze zmianami, dość istotnymi zmianami kadrowymi. Z drugiej strony pewne kwestie nie są jeszcze doprecyzowane, a pomimo tego, że czas wdrażania panu tj. 2030 rok, to teraz wobec nowej perspektywy unijnej tematy komunikacyjne na pewno za chwilę na nowo staną się szalenie istotne i szeroko dyskutowane proponowałabym żebyśmy przegłosowali taki wniosek do Prezydenta mając nadzieję na faktycznie usprawnienie w tym zakresie. Komisja wnioskuje do Pani Prezydent o utworzenie komórki lub referatu, którego zadaniem będzie monitorowanie, koordynowanie i egzekwowanie wdrażania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska.

Ponieważ nie było innych propozycji ze strony członków Komisji Przewodnicząca zaproponowała przejście do głosowania wniosku, który zostanie skierowany do Prezydenta Miasta Gdańska.

Ustalenia: Wniosek Komisji

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Podaje pod głosowanie wniosek o następującej treści:

Na posiedzeniu 05 maja 2020 roku, po wysłuchaniu informacji przekazanej przez Pana Tomasza Wawrzonka - Zastępcę Dyrektora ds. Zarządzania w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni dotyczącej wdrażania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska 2030 (SUMP), przyjętego uchwałą Rady Miasta Gdańska Nr LV/1615/18 z dnia 28 czerwca 2018 roku oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja wnioskuję do Pani Prezydent o utworzenie komórki lub referatu, którego zadaniem będzie monitorowanie, koordynowanie i egzekwowanie wdrażania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska.

Głosowanie:

Wniosek został przyjęty 7 głosami za - jednogłośnie.

Lista z imiennym głosowaniem przez poszczególnych członków Komisji nad przyjęciem ww. wniosku stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Wniosek Nr 20-4/7/3/2020 stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Wniosek został podjęty. Dziękuję bardzo Panie Dyrektorze. Na tym zamykam ten punkt posiedzenia.

PUNKT - 4

Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Jeżeli chodzi o sprawy organizacyjne, mam dla Państwa Radnych taką propozycję dotyczącą zmiany harmonogramu posiedzeń Komisji na obecny rok wymuszoną zaistniałą sytuacją, ale też aktualnością pewnych tematów. Rozmawiałam z Panem Januszem Witkowiczem - Kierownikiem Działu Zieleni z Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, mianowicie na kwiecień planowaliśmy posiedzenie Komisji dotyczące sytuacji w lasach komunalnych i zarządzaniu lasami komunalnymi. Padła taka propozycja żebyśmy, jeżeli Państwo Radni będą zainteresowani, zachowując oczywiście zasady bezpieczeństwa, korzystając z wiedzy Pana Janusza oraz Pana Henryka Chorążewicza tj. Leśnika Miejskiego, mamy takie oficjalne stanowisko spotkali się kiedyś nie na oficjalnym posiedzeniu, ale na takim właśnie spacerze w lesie, tam zadali pytania, mieli okazję zapoznać się w jaki sposób jest prowadzona gospodarka leśna w Gdańsku i ewentualne wnioski z tego spaceru w sposób formalny przegłosowali na kolejnym posiedzeniu. I tutaj pytanie do Państwa Radnych, czy w ogóle byłibyście zainteresowani takim spotkaniem w terenie?

Cisza. Czyli chyba na razie ten punkt zostawiamy.

Jeżeli chodzi o przyszłe tematy to tutaj będziemy również ściśle współpracowali z Panem Dyrektorem Wawrzonkiem, bo pojawia się m.in. kwestia obsługi komunikacyjnej południowych dzielnic Gdańska, to w planie pracy Komisji też zostało przyjęte, na pewno też Dyrektora Zomkowskiego będziemy zapraszać. Też kwestia, która nie pojawiła się w taki sposób wprost, ale dostałam takie pytania, w związku z tym zwróć się na pewno do Pani Dyrektora Edyty Damszel Turek,

mianowicie wspomniany już standard ulicy miejskiej. Czy tutaj ze strony Państwa Radnych jakieś w tym momencie wnioski, spostrzeżenia, inne tematy, które Państwa zdaniem powinniśmy poruszyć?

Pan Tomasz Wawrzonek - Zastępca Dyrektora w GZDiZ

Jeżeli mógłbym coś dodać jeszcze, to jeżeli Państwo by znaleźli na którymś z następnych posiedzeń trochę czasu, to moglibyśmy Państwu zaproponować przedstawienie wyników, wniosków z projektu „Park4SUMP”, który jest realizowany przez GZDiZ. Dotyczy generalnie kwestii parkingowych. Tam bardzo ciekawe wnioski są, choćby, jeśli chodzi o park&ride, wykorzystanie park&ride. Jeżeli Państwo bylibyście zainteresowani, to jesteśmy do dyspozycji.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Myślę, że tak, to jest naturalna kontynuacja naszego zainteresowania Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, w związku z tym Panie Dyrektorze, gdy jakieś podsumowanie tego projektu będzie, to prosimy o sygnał i włączymy to w program obrad. Czy jeszcze są jakieś przemyślenia, wnioski ze strony Państwa Radnych? Nie widzę. Na zakończenie obrad, zgodnie z wytycznymi muszę odczytać obecność członków Komisji. Na stan 7 radnych, wszyscy radni są obecni.

Bardzo dziękuję za udział w dzisiejszym posiedzeniu, za dyskusję. Jeżeli chodzi o kolejne posiedzenie, to postaram się zrealizować zgodnie z grafikiem wtorkowym przed sesją. Biorąc pod uwagę jak absorbujące dla wszystkich wydziałów było omówienie sprawozdania z wykonania budżetu i faktu, że nie mieliśmy w związku z ostatnią sesją żadnych uchwał bieżących do procedowania zdecydowałam się rozbić te zobowiązania pracowników jednostek miejskich i zorganizować nasze posiedzenie na początku maja. Jeszcze raz dziękuję Państwu i zamykam posiedzenie Komisji - godz. 18:20

*Przewodnicząca
Komisji Zrównoważonego Rozwoju RMG*

Anna Gołędzinowska

Protokół sporządziła:
Elżbieta Wajs-Deyck